

XXXIV. évfolyam 11. szám

2024. november Ára: 350.- Ft

www.domsod.hu

A HELYI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

AKTUÁLIS

Mozgalmasan telt az első hónap, szinte elrepült. Számtalan egyeztetésen és találkozáson vagyok túl. Most csak a legfontosabbakról írok.

Bugyin volt ebben a ciklusban az első ülése a Felső Homokhátsági Vidékfejlesztési Egyesületnek, amelynek Dömsöd is tagja. Ez az egyesület a LEADER program megvalósítására és a vidékfejlesztési források felhasználására jött létre a helyi együttműködő partnerek bevonásával. Ebben az egyesületbe nem csak önkormányzatok, hanem vállalkozások is beléphetnek, és indulhatnak a pályázatokon is. Az öszszejevetelen többek között új elnökségi tagot és felügyelőbizottsági tagot választottunk, illetve döntöttünk új vállalkozások tagfelvételéről (2 db dömsödi is volt közöttük), és elfogadtuk az elmúlt időszak beszámolóját. A Ráckevei járás képviselőivel megbízott elnökségi taggá a jelenlévők engem választottak (jelöltek voltak még rajtam kívül Deák Tibor, Ráckeve polgármestere és Marton József Zoltán, Vasad polgármestere). A célom, hogy méltón képviseljem a Ráckevei járást, és ebből a pályázati forrásból is részesülhessen Dömsöd.

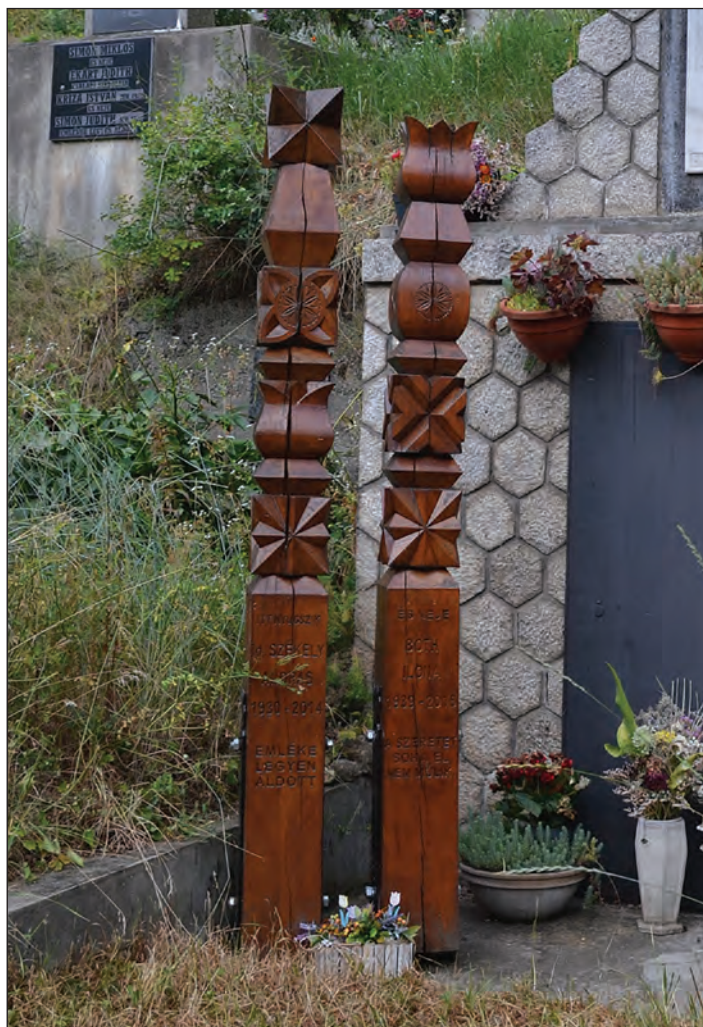
Találkoztam a Ráckevei Rendőrség kapitányával, Dr. Tomsits Tulipánnal, akivel megbeszéltük a településünket érintő problémákat, illetve ezután részt vettem a kapitányságon a Közbiztonsági Fórumon. Itt a környék polgármestereivel és a polgárőrségek képviselőivel együtt meghallgattuk a kapitány asszony tájékoztatóját az elmúlt időszakról, itt is elmondhattuk a minket érintő problémákat, és ígéretet kaptunk a segítségre. Ezután pár nappal kaptam azt a hírt, hogy a kapitány asszonyt áthelyezik, és november elsejétől új kapitány vezeti majd a Ráckevei Rendőrkapitányságot Korsós Gábor r. alezredes személyében.

Fontos momentuma volt ennek a hónapnak a Budapesten tartott tájékoztató, amelyet Dr. György István államtitkár tartott Versenyképes Járasok címmel, ahol jelen volt Dr. Tarnai Richárd főpán, valamint a Pest vármegyei Közgyűlés elnöke, Szabó István is, és az összes Pest vármegyei polgármester meghívott volt. Egy rövid tájékoztató után 1,5 órán keresztül a feltett kérdésekre válaszolva fórum jellegű volt az esemény.

A tájékoztatón megtudtuk, hogy a járasoknak fejlesztési fórumokat kell létrehozniuk, amelynél az elnöki feladatot minden esetben Szabó István fogja ellátni. A több mint 2000 lakosú településeket a polgármester fogja képviselni, az ez alattiakat a körjegyzőséget képviselő gesztor polgármester.

Alapvetően arról van szó, hogy a 2024. évi HIPA (helyi iparüzési adó) és a 2025. évi HIPA különbözetet fogják ebbe a fejlesztési alapba betenni. A járasok ezután kompenzálva lesznek, mi a Ráckevei járásban a 250 millióra kompenzált kategóriába fogunk esni. A járási fejlesztési fórumban 2/3-os többséggel kell döntenünk majd arról, hogy a járás milyen projekttel indul ezért a kompenzációs összegért. Ez is

Folytatás a következő oldalon.

Tartalomjegyzék

- Interjú Tarr-Sipos Zsuzsa polgármester asszonnal 2-3. o.
- Tájékoztató csapadékvíz-elvezetéséről 5. o.
- Óvodai hírek – A ráhagyó nevelés 6. o.
- Meghívó kosárfonó kiállításra 12. o.
- Irodalmi teadélután – Madách Imre élete és munkássága 12. o.
- Tüdőszűrés 15. o.
- Borza Nándor református lelkipásztor – meghívó Jancsó Attila előadására 17. o.
- Interjú Földvári Lászlóval 18-19. o.

a jövő év egyik kihívásai közé fog tartozni, de már van javaslatom arra, hogy mely olyan projektötlettel/ötletekkel indulhat a járás, amelyvel kapcsolatban konszenzus tud születni a polgármesterek között.

Eleget tehettem egy kedves meghívásnak is a budaörsi PostART-ban, ahol a Kultúrszalon című műsorba hívtak meg Linka Ágnes műsorvezető, és egy nagyon jól beszélgettünk Madár Veronika színésznővel és Szádvári-Kiss Máriával, a biatorbágyi művelődési ház vezetőjével. A felvétel megtekinthető az interneten, illetve a Buda és Környéki Televízióban.

A hivatali életen belül és a működésünkben elsődleges szempont számomra a hatékonyság és az, hogy minden kötelező feladatunkat

ellássuk és minden felmerülő problémára megoldást tudjunk találni, ennek megfelelően fogunk a következő időszakban működni.

Ezen felül nagyon fontos a dömsödi lakosok problémáinak meghallgatása és megoldása. Ezt a célt szolgálták a nyári hónapokban tartott utcafórumok, amelyek sorát folytatva november 14-én Ácsné Jaksa Szilvia képviselőtársammal az ő lakókörnyezetében, a Bíró utca és a Szüret utca kereszteződésében tartunk utcafórumot 16:30 órai kezdettel.

Szeretettel várjuk Önöket!

Tarr-Sipos Zsuzsa
polgármester

Teendők és feladatok

Beszélgetés Tarr-Sipos Zsuzsa polgármester asszonnal

Október elsejével hivatalában megkezdte munkáját Tarr-Sipos Zsuzsa polgármester asszony és az újonnan megválasztott képviselő-testület. Ebben a státuszban kerestem fel Öt, és kérdeztem új feladatairól.

– **Mi minden történt ez alatt az egy hónap alatt a település háza táján? Kérem, beszéljen erről a Dömsödi Hírnök olvasóinak!**

– Folyamatban lévő pályázatainkon jelenleg is dolgozunk, és emellett vannak egyéb más terveink is. A „Zöld oázis” pályázat a végéhez kö-

zeledik. Azt még az előző ciklusban képviselőként indítottam el. A másik pályázatnál, amit az Értéktárral nyertünk, már a támogatói szerződést várjuk. Ennél 2 millió forintot nyertünk kiállításra, kiadványra és a Nagy Dömsödi Hírnök Könyv megjelentetésére. Befejező stádiumba érkezett a Kunszentmiklósi úti pályázat megvalósítása, és ennek köszönhetően a jövőben egy szélesebb, jobb minőségű utat használhatnak majd az arra járók. Folyamatosan figyeljük a kisebb pályázatokat is, és terveink közt szerepelt, hogy a „Zöld oázis” kapcsán jó lenne egy kis tanösvényt létesíteni ott a gyerekeknek tájékoztató jelleggel, de a megpályázott keretbe már nem fért bele. Viszont kiírtak egy másik pályázatot, amiből megvalósítható lenne a tanösvény, és így folytatása lehet a „Zöld oázisnak”. TOP-os pályázatokat most kevésbé látunk, nem is várható hogy lesznek, de a strandos beruházások még ilyenek. A Strand (I-es ütem) kiviteli tervei már elkészültek, az összeget megnyertük, a II-es ütemet is megnyertük, ott a támogatói szerződés előkészítése folyik. Az I-es ütemben a Strand kiszolgáló épülete bontásra kerül, és arra a területre, illetve a Kék Duna vendéglő előtti területre épül majd egy bisztró, ahol a kiszolgáló helyiségek és a strand beléptetője is helyet kap majd. A belső területen lesznek kültéri öltözők, egy kicsi két elemből álló játszótér, kültéri asztalitenisz- és strandröplabda-pálya, amit tengőzni és tollasozni is használhatnak majd a látogatók. A Strand II-es ütemben a Kék Duna vendéglő bontásra kerül, helyére pedig egy nagyobb objektum kerül, amiben lesz egy nagyobb rendezvény- és kiállítótér, annak a kiszolgáló helyiségei és egy kerékpárkölcsonzó. A tervek szerint egy kerékpáros körtúrának leszünk a kiinduló pontja. Ezeknek a létesítményeknek a megközelítéséhez lesz majd egy hátsó kiszolgáló út az árufeltöltéshez, valamint parkolók is lesznek itt kialakítva. A II-es ütem egyelőre egy koncepciótervvel rendelkezik, amivel megnyertük a pályázatot. A konkrét engedélyezési és kivitelezési, tervezési folyamat most fog elkezdődni.

A KAP-os pályázatok lassan kiírásra kerülnek, de olyan feltételrendszerük van egyelőre, amit a mi költségvetésünk nem bír el. Ezért

várakozó állásponton vagyunk és keressük a lehetőségeket, bízunk abban, hogy számunkra kedvezően változnak majd a feltételek és találunk olyan megoldást, amely az önkormányzat likviditását nem veszélyezteti.

A kisebb összegű pályázatokat is figyeljük, amik civil szervezeteknek, alapítványoknak, iskoláknak, könyvtáraknak szólnak, és amin csak lehet elindulunk, mert nagyobb pályázatokat egyelőre ebben a ciklusban nem látunk.

– **A közeljövőben még milyen megvalósításra váró feladatok hárulnak az önkormányzatra?**

– A Rákóczi úton a járda megépítése lesz egy látványos beruházás, amire az ígéretek szerint még az idén sor kerül. A járda a Tóth féle ház és az Áchim utca közt kerül megépítésre. Az 51-es út felújítási terveiben szerepel egy körforgalom kialakítása, ezért a járdát most nem építjük össze a főút melletti járdaszakasszal. A Rákóczi úton az épülő új járda 1,5 m széles térköves lesz. A lakosokat kiértésítettük, hogy ezt a szakaszt tegyék szabaddá a növényzettől, hogy ne legyenek belógó ágak. Erre a járdára nagy szükség van, mert rengeteg gyermek jön-megy az iskolába és közlekednek ezen az útvonalon, aminek elég nagy a forgalma.

Több felhívást és tájékoztatást is közzé tettünk honlapunkon az elmúlt időszakban. Az egyik arról szólt, hogy folyamatban van a címek felülvizsgálata Dömsödon. Ez a tájékoztatás azért fontos, mert ha valaki lakcímváltozással szeretne a kormányhivatalnál ügyet intézni és az ő utcáját érinti ez a felülvizsgálat, akkor csak úgy tud intézkedni, ha kér a dömsödi hivaltól egy igazolást. Érdemes akár telefonon is érdeklődni ez ügyben, és így senkit sem érint kellemtlenül.

Közzétettünk még egy tájékoztatást, ami a különböző vizek elvezetéséről szól. Pl. a lakóházak tetejéről levezetett csapadékvíz engedély nélkül nem vezethetjük csak úgy közterületre. Ez több szempontból is gond lehet, mert ha az útjaink szélére érkeznek ezek a vizek, föláztatják a járdát vagy az utat. Ezeket a vizeket, ha lehetőség van rá, akkor telken belül kell elszikkasztani, a csatornahálózatba viszont semmi szín alatt nem vezethetjük be az esővizet. Hirtelen nagy víz lezúdulásakor a csatornahálózat ezt a mennyiséget nem tudja elvezetni, és problémát okozhat. Terveink közt szerepel, hogy azokon a helyeken, ahol a csapadékvizek nem tudnak elfolyni és nincs árok a közterületen, de elférne, ott utcánként haladva elkezdjük megvalósítani. Ez azért is fontos, mert tudjuk, hogy a jövőben nem lesz pénzünk útjaink karbantartására, így vigyáznunk kell azokra.

– **A Felső Homokhátsági Egyesülés, melynek Dömsöd is tagja, nemrég tartotta tisztújító ülését. Történtek-e ott olyan változások, melyek befolyással lehetnek nagyközségünk életére?**

– A Felső Homokhátsági Vidékfejlesztési Egyesület új felügyelőbizottsági és elnökségi tagot választott. A jelöltek közül én kaptam a legtöbb szavazatot, így elnökségi tag lettem. Innentől én fogom kép-

viselni a Ráckevei járást ebben az egyesületben. Ennek azért van jelentősége, mert minden elnökségi ülésen ott leszek, és elsőként értesülök a lehetőségekről. Fontosnak tartom a térség és azon belül Dömsöd turisztikai fejlődését előmozdítani. Ez egy újabb kihívás számomra, és mint várostervező remélem, hogy terveimmel, ötleteimmel fogom tudni segíteni az egyesület munkáját.

– **Milyen stádiumban van a tervezett utcagazdász rendszer megvalósítása?**

– Az utcafürumokon már jelentkezett 1-2 ember, de várjuk mindazok jelentkezését, akik szívesen felvállalnák ezt a feladatot. Mivel nagyon sok kicsi utca van és egy-két hosszabb, így inkább körzetekben gondolkodunk. A körzetek felelősei rendelkeznek majd olyan információkkal, amivel a többi lakos nem, mert pl. nem tudják használni a honlapunkat, vagy nem tudják, hol kell bejelentést tenni, ha kiég az utcán a lámpa és sorolhatnám. Az utcagazdász ezekben is tud majd segíteni lakostársainak, mert rendelkeznek a megfelelő információkkal. Talán majd a lakók is felismerik, hogy sok olyan dolog van, ami az ő felelőségük, és nem minden a hivatalé. Szeretnénk a jövő évet már úgy indítani, hogy feláll ez a hálózat. Nagy segítség lenne a lakóknak és a hivatalnak egyaránt.

– **A magánélet szemszögéből a család hogyan tolerálja a körülöttük végbemenő változásokat?**

– Úgy gondolom, hogy jól! Azt már megszokták, hogy én pörgős, lendületes személyiség vagyok. Sokat segít a férjem, a nagyszülők is, és a gyerekek is hozzászoknak ehhez az új felálláshoz, hogy most nem otthonról dolgozom, hanem bejárom a munkahelyemre. Nyilván,

ha bármi történik, elérhető vagyok a családom számára. Hozzászoktak, hogy dolgozom és ide-oda megyek. Ez nem újdonság számukra.

Szeretném itt elmondani, hogy az ajtóm nyitva van mindenki előtt, bárki bármikor bejöhet hozzám a hivatalba. Ha telefonon keresnek és nem tudom felvenni, biztosan visszahívom az illetőt!

Kérem Önöket, ha bármi probléma van, beszéljünk meg és keressük meg együtt a megoldást!

– **Tisztelt Polgármester Asszony! Munkájához sok türelmet, sikereket és jó egészséget kívánok!**

Vass Ilona

Petőfi Emlékmúzeum elérhetősége

A múzeum nyitvatartása:
Kedd, péntek, szombat:
10–16 óráig

Belépőjegyek: 500 Ft.

Információs telefonszám: 06-20-253-2589

EGYHÁZKÖZSÉGEK ELÉRHETŐSÉGEI

Dömsöd-Nagytemplomi Református

Egyházközség

2344 Dömsöd, Petőfi tér 7.

Tel.: 06-24-434-477

E-mail: domsdnagytemplom.ref@gmail.com

Elindult honlapunk, melyen aktuális hírek, információk érhetők el:

www.domsodnagytemplom.hu

Hivatali idő: Hétfő: 9-12 óra,

Csütörtök: 9-12 óra

Istentisztelet:

Vasárnap 10 óra

Lelkipásztor: Szabó Péter

Beosztott lelkész:

Szabóné Lévai Csilla

Dömsöd-Dabi Református

Egyházközség

2344 Dömsöd,

Szabadság u. 70.

Tel.: 06-24-955-716

E-mail:

domsoddab.ref@gmail.com

Hivatali idő: Szerda: 15-17 óra,

Csütörtök: 9-11 óra

Istentisztelet: Vasárnap 9 óra

Lelkipásztor:

Balogh László Levente

Római Katolikus Plébánia

2344 Dömsöd,

Szabadság u. 83.

Tel.: 06-24-513-031

Hivatali idő:

Hétfő: 9-11 óra

Szerda: 9-11 óra

Péntek: 9-11 óra

Szentmise:

Vasárnap 9 órakor

Plébános:

Nemeskürti Ferenc

Változásokkal kapcsolatosan a plébánián érdeklődjenek.

Baptista Gyülekezet

2344 Dömsöd,

Szabadság u. 125.

Tel.: 06-20-886-1865

Istentisztelet:

Vasárnap 9 óra

17 óra

Lelkipásztor:

Takács Zoltán

Tarr-Sipos Zsuzsa ünnepi beszéde október 23-án

3 évvel ezelőtt a Covid idején, amikor nem mehettünk egymáshoz közel, illetve mertünk is meg nem is, egy egészen más hangulatú október 23-án mondhattam beszédet az ünnep alkalmából. Most hálát érezhetünk a szívünkben, hogy együtt lehetünk és megélhetjük a közös ünnep élményét.

Az ünnepi műsor katarzisa után az október 23.-ai események pontos ismeretében én egy kicsit másról beszélnék '56 vonatkozásában. 2024 is az ötkarikás játékok éve és '56 is az volt.

1956-ban Ausztráliában, Melbourne-ben volt az olimpia (illetve a lovas versenyeket Stockholmban tartották).

Az 1956 októberében kitört magyar forradalom és a melbourne-i olimpia kapcsán sokaknak először a legendássá váló „melbourne-i vérfürdő” jut eszébe, illetve a vézró arcú Zádor Ervinről készült emlékezetes fotó, amely már akkor bejárta a világsajtót. A vízipóló-mérkőzés népi eposzba illő szimbólummá vált: az akkor már eltiport forradalom kis országát képviselő sportolók hősiességében legyőzik a világ nagy részének szemében agresszorként számon tartott óriáshatalom csapatát.

Az olimpia és 1956 kapcsolata azonban korántsem merült ki egy felejthetetlen vízilabdameccsben.

Az ausztráliai olimpia ideje a hidegháború mondhatni csúcspontja: három fronton is akadtak olyan komoly konfliktusok, amelyek miatt különböző országok bojkottálták Melbourne-t.

Az 1956-os felkelés leverése után három európai ország, Hollandia, Spanyolország, valamint Svájc fejezte ki így szolidaritását a magyarokkal, mondván nem hajlandók úgy részt venni az olimpián, ha azon jelen vannak a Szovjetunió versenyzői, az olimpikonjaik távolmaradásával tiltakoztak a szovjet agresszió ellen.

Az 1949-től húzóódo kínai-tajvani konfliktus miatt egy 1956-ban kezdődő, évtizedekig elnyúló konfliktus volt a két ország között az olimpián is. Kína lemondta a szereplést, és legközelebb csak a Los Angeles-i játékokon vett részt 1984-ben.

Eközben a hazánkban történetekkel párhuzamosan Egyiptom is komoly kihívásokkal nézett szembe. A Szeuezi-csatorna államosításával kapcsolatban kialakult konfliktus miatt végül három arab ország, Egyiptom, Irak, illetve Libanon mondta vissza részvételét a novemberben kezdődő ötkarikás játékokon.

Az 1956 októberében kirobbant forradalom és szabadságharc a magyar sportolók életére és felkészülésére is hatással volt. A válogatott csapatok nem hagyhatták el szálláshelyüket, így nem tudtak megfelelően készülni az ötkarikás versenyekre. Többen csatlakoztak a felvonulókhöz, volt, aki a rendszer ellen érzett ellenszenv és akadt, aki kíváncsisága miatt.

Gyarmati Dezső vízilabdázó például olimpiai zászlót tett kocsijának mindkét oldalára, így gyakorlatilag nyugodtan közlekedhetett a városban. Sebesülteket és fegyvereket szállított a Corvin közí felkelőcsoporthoz. Emellett a Széna téren barikádot is épített, innen rángatták el barátai, akik arra ösztönözték, hogy inkább a medencében küzdjön.

A nyári olimpiai játékok november 22. és december 8. között zajlottak, de az olimpikonok már jóval ezelőtt útra keltek Ausztrália irányába. Tekintettel az összecsapások okozta helyzetre, a felkészülés rendkívül nehéz volt. A sportolók megviselt idegrendszerrel indultak útnak, és az olimpiai játékokon sem tudtak teljes mértékben a versenyre koncentrálni, hiszen mindenki a családjáért aggódott. A delegáció még a forradalom leverése előtt 111 sportolóval indult útjára, Bécsen és Prágán keresztül. Ausztráliában aztán kitörő lelkesedéssel és szolidaritással fogadták őket, miközben a magyarok inkább a híreket várták Magyarországról. Ez többnyire a hírlapok, valamint a ritka telefonok segítségével volt lehetséges.

A magyar sportolók végül is olimpiai szereplésükkel álltak ki és küzdöttek hazájukért. Az éremtábla negyedik helyén 9 arany-, 10 ezüst- és 7 bronzéremmel, összesen 199 ponttal végeztünk. Nem a személyes teljesítmény, hanem a magyar nemzet nagyságának bizonyítása, a Magyarországon küzdő bajtársakkal való szolidaritás vált elsődlegessé. Az olimpia egyik legeredményesebb versenyzője Keleti Ágnes szertornász volt.

A kajakos Fábán László és Urányi János tízezer méterrel győzedelmeskedett, megszerezve a magyar küldöttség első aranyérmét Melbourne-ben.

Papp László ökölvívó harmadik olimpiai bajnoki címét nyerte.

A kardozók hatodik aranyérmüket nyerték csapatban, és Kárpáti Rudolf egyéniben is bajnok lett.

A már említett Keleti Ágnes talajtorna, felemás korlát és gerenda aranya mellett a kéziszer-csapat tagjaként is a dobogó legfelső fokán végzett.

December 6-án a magyar vízilabdások a Szovjetunió csapatával játszottak. A hatezer nézőtérre nyolcezer ember zsúfolódott be, úgy, hogy a jegyeket sokszoros áron adták el. A közönség egyértelműen a magyarok mellett volt, akik lehengetően játszottak és 4:0-ra vezettek a mérkőzés vége előtt, amikor az egyik szovjet játékos lekönnyökölte Zádor Ervint, akinek a bőre felrepedt a szeme alatt. Miután Zádor a cserét követően úgy mászott ki a medencéből, hogy végig kellett vonulnia a lelátó előtt, a közönség elvesztette önkormányzatát és tömegével másztak át a korlátot. A meccset egy perccel a vége előtt meg kellett szakítani, és hivatalosan sohasem fejezték be. A magyar sajtó alig számolt be az eseményekről, és csupán annyit írt a Sport című újság, hogy „kiállításokkal tarkított, kemény mérkőzés volt” a szovjet-magyar. A szovjeteket a meccs végén ki kellett menekíteni az uszodából, miközben a magyarok hőssé váltak.

A döntőben a magyar vízilabdások Jugoszlávia válogatottja ellen 2:1-es eredménnyel nyertek.

Az arany mellett azonban nem csak az ezüst és a bronz, de a pontszerző helyek mennyisége is mutatja, hogy milyen eredményes sportgenerációja volt a magyar nemzetnek.

1956 nem csak a forradalom és szabadságharc okán, de sporttörténeti okokból is cezurát jelent, mivel az elszenvedett veszteségeket a magyar sportélet azóta sem heverte ki. A korábbi évtizedek virágzó tehetségei közül sokan elhagyták az országot, voltak, akik a forradalmárok oldalán vesztették életüket, és akadtak olyanok is, akik hazatértek ugyan, de '56-ot követően már nem tudták folytatni karrierjüket.

Miután megérkeztek Ausztráliába a szabadságharc leveréséről szóló hírek, a melbourne-i olimpiai küldöttségből 48 sportoló és vezető úgy döntött, hogy nem tér vissza Magyarországra. Többek között tornászok – köztük Keleti Ágnes –, vívók, úszók, vízilabdások – Zádor Ervin és 4 további sportoló –, műugrók, öttusázók, atléták, birkózók, kajak-kenusok vagy éppen a Brazíliában mérkőzéseket játszó Budapest-Honvéd futballcsapata és a néhai Aranycsapat olyan meghatározó tagjai, mint Puskás Ferenc, Kocsis Sándor és Czibor Zoltán.

A magyar sportélet azóta sem tudott olyan magasságokba kapaszkodni, mint az 1956 előtti élsportoló generáció idején.

Kérem a záró mondatomat vigyék magukkal haza a mai nap üzeneteként:

„Ahol a hősöket nem felejtik, mindig lesznek újjak!”

Tarr-Sipos Zsuzsa
forrás:

<https://mult-kor.hu/>

<https://www.terrorhaza.hu/>

Tisztelt Lakosaink!

Településünkön visszatérő problémaként jelentkezik a csapadékvíz-elvezetés kérdése. Több helyen gondot okoz az is, hogy a magáningatlanokról a leesett eső vagy az olvadó hó vizét a közterületre vezetik ki. Ez azonban engedély nélkül szabályellenes.

A hatályos jogszabályok szerint a telek, terület csapadékvíz-elvezetését úgy kell kialakítani, hogy a víz a terepen és az építményekben, továbbá a szomszédos telkeken és építményekben, valamint a közterületen kárt (átázást, kimosást, korróziót stb.) ne okozzon, és a rendeltetészerű használatot ne akadályozza. A közterületre történő kivezetést mindenképpen kerülni kell, mivel az ott lévő járdát, a közelben található utat, vagy annak padkáját a víz feláztatja, és károsodásához vezet. A téli időszakban pedig a csúszásveszélyt is jelentősen növeli.

A telekről csapadékvizet a közterületi nyílt vízvezető árokba csak zárt-szelvényű vezetékben és az utcai járdaszint alatt szabad kivezetni.

További előírás, hogy a vízvezető árokba, csatornába vagy más vízvezető létesítménybe a vizeket bevezetni csak a közút kezelőjének hozzájárulásával szabad. A hozzájárulás nélküli vagy az abban foglaltaktól eltérő vízbevezetés esetén a hatóság az igénybe vevőt az eredeti állapot helyreállítására, a hozzájárulásban előírt feltételek betartására, illetve a közút állagának védelme és a forgalom biztonsága érdekében szükséges intézkedések megtételére kötelezheti, továbbá pótdíj fizetésére kötelezi.

A csapadékvíz azonban a telken belül elszívárogatható, ha ez a telek és a szomszédos telkek, továbbá az építmények állékonyságát és rendeltetészerű használatát nem veszélyezteti, vagyis nem okozhat bennük kárt. Ez

a legtöbb esetben megoldható azzal, hogy az ereszcatornák kifolyóiból a vizet az épületekről pár méterre elvezetik a telken belül.

További visszatérő probléma, amikor a csapadékvizeket szennyvízelvezető műbe (csatorna, akna) vezetik bele, vagy pont a szennyvizet vezetik bele a csapadékvíz-elvezetőbe. Mind a két eset szigorúan tilos! A szennyvízhálózatot a csapadék jelentősen túlterheli, és egyrészt meghibásodásokat okoz, másrészt a tisztítóba bejutva jelentős költségnövekedést is okoz.

Ha ilyenre mégis sor kerül, és ezt a gyakorlatot a felhasználó a víziközmű-szolgáltató felszólítása ellenére tovább folytatja, a víziközmű-szolgáltató a jogellenes állapotot a felhasználó költségére megszüntetheti. A szennyvízelvezető törzshálózatba jogellenesen bevezetett csapadékvíz mennyisége után a víziközmű-szolgáltató üzletszabályzatában meghatározott pótdíjat számolhat fel.

A fentiekre hivatkozva ezúton is kérünk mindenkit, hogy a közterületre történő csapadékvíz-kivezetéseket, vagy a csapadékvíznek a szennyvízcsatornába való bevezetését minél hamarabb, de legkésőbb 2024. november 30-ig megszüntetni szíveskedjenek! Ha ezen időpontot követően kollégáink vagy a víziközmű-szolgáltató ilyen észlel, akkor a jogszabályokban meghatározott eljárásokat leszünk kénytelenek lefolytatni.

Ha a csapadék telken belüli elszikkasztásával kapcsolatban kérdéssük merül fel, úgy kérjük keressék kollégáinkat bizalommal.

Közreműködésüket ezúton is előre köszönjük!

Dömsödi Polgármesteri Hivatal

Hálás szívvel emlékezem vissza az 1950–1960-as dömsödi általános iskolám egykori tanítóira, tanáira, akik utat mutattak a megválasztott életpályámhoz. Példakép, mérce lett számomra az Ő elhivatottságuk, szívöböljövő törődésük, jövőteremtő látásmódjuk. Szüleim is kemény munkával, türelemmel tanítottak a tudás megszerzésének öröme, mind az öt gyermeküknek megadták és kijelölték a helyes, követendő irányt az életben. Testvéreim korábban átvették a pedagógusi aranydiplomát, a legidősebb már a gyémántfokozatot is megkapta. Kíváncsi vagyok a mostani általános iskola pedagógusainak, a jelenlegi megpróbáltatások ellenére is: legyenek követendő iránytűk, őrizzék meg, vigyék tovább az egykori néptanítói elődeik odaadását, türelmét, ami mérték és érték. A régiek hitteltel szeretetét, elkötelezett tanítómesteriségét átadva, így alkotva most biztos láncszemet a töretlen oktatói, nevelői feladatok tiszteltteljes folytatásához. Mécsést gyűjtve, főhajtással tisztelgek az egykori pedagógusaim előtt: **Nemoda-Stiasny Márta**
Dömsöd, 2024.

Óvodai hírek

A ráhagyó nevelés és annak következményei

Munkám során több alkalommal megtapasztaltam, hogy a gyermekek az óvodába érkezéskor nem fogadnak szót szüleiknek, zsarolják az anyukát, apukát, vagy akár rá is ütnek....

Ezek a megnyilvánulások indítottak arra, hogy egy kicsit bemutassam a lehetséges nevelési stílusokat, és irányt mutassak a jövő nemzedékének helyes nevelési elvei felé. Nagyon nehéz valóban az arany középutat megtalálni, de talán az alábbi nevelési stílusok keveréke adná meg az optimális nevelési mintát. A hangsúly az arányon és a következetességen van!

Valóban nehéz helyzetben vannak a szülők a tekintetben, hogy próbálják a karrierjüket építeni, megalapozni a családi biztonságot, melyet olykor hitelek súlya alatt, rengeteg munkát vállalva tudnak megvalósítani. Ennek következménye, hogy nagyon kevés idő jut a gyerekek nevelésére, tanítására, a közös tapasztalásokra. A szülők vágnak az „én időre”, ezért a gyermekekkel eltölthető időt sem közösen töltik el, hanem a kicsi lefoglalására, szórakoztatására mobiltelefon, tabletet stb. yomnnak a kezükbe, és mindent megengednek nekik, csak maradjanak csendben. Ez a megengedő nevelési forma ideig-óráig jó megoldásnak tűnhet, ám a későbbiekben komoly gondot okoz majd a szülők és a gyermek/ek számára.

Kurt Lewin szociálpszichológus vezetési/nevelési stílusok után kutatott. Ennek nyomán megkülönböztethetünk:

• **Demokratikus nevelői stílus:** A demokratikus személy lehetőséget ad az érvelésre és a meggyőzésre. Ezzel teret enged a gyerekeknek, hogy maguk megtapasztalják a döntéseik következményét és tanuljanak belőle.

• **Autokratikus nevelői stílus:** Utasításokkal és tekintélyelvűen irányít. Célja, hogy engedelmességre tanítsa a gyerekeket. A módszer nagy hátránya, hogy így a gyerekeket a tekintélytől, büntetéstől való félelem motiválja.

• **Laissez faire / Ráhagyó nevelői stílus:** A vezetés hiánya jellemzi! Kiszámíthatatlan és kaotikus rendszer. Sokszor a gyerek veszi át a vezető szerepet.

A ráhagyó vagy megengedő nevelési elvet a szülői kontroll hiánya jellemzi. A gyermek szinte teljesen a kezébe veszi az irányítást. Mindenki úgy táncol, ahogy a gyermek fűtyül. Legtöbb esetben a szülő nem szándékosan válik ilyené. Teljesen kaotikussá válik a család élete.

Előfordul, hogy éretlen a szülő/k személyisége, túl lazán kezelik a gyereknevelés velejáróit vagy egyszerűen csak érdektelenek. Szélsőséges esetben mentálisan sincsenek igazán jelen a családban, mert pl.: pszichés problémáik vannak vagy szerhasználók.

A szülők egy része viszont meggyőződésből választja ezt a nevelési stílust. Céljuk az, hogy a gyermek önállóan felfedezhesse a világot, ne szabjanak gátat a megismerésének. Ez önmagában egy nagyon fontos irányelv, ugyanakkor a **keretek** nem szigorúságot és elnyomást jelentenek, hanem elsősorban kiszámíthatóságot és érzelmi biztonságot nyújtanak.

Amikor egy gyermek úgy nevelkedik, hogy a szülei mindent ráhagyóan, akkor egy idő után kénytelen saját maga átvenni a vezetői szerepet a családban. Így próbál kereteket szabni magának. Csakhogy ez valójában komoly belső bizonytalanságot szül benne, és a következményekért sem tud még felelősséget vállalni.

A gyermek számára nagyon fontosak a keretek, a szabályok, az érzelmi biztonság, melyek meghatározzák, hogy meddig mehet és nem tovább. Ha ráhagyjuk a gyerekekre a döntést, később azt gondolhatja, hogy mindent megtehet, amit csak szeretne felelősség nélkül. Azonban az évek előrehaladtával azt fogja érezni, hogy ő nem fontos, nem érdekel senkit, mit tesz és dönt. Ez mély depresszióhoz is vezethet már kis kamaszkorban, ha nem vesszük észre az intő jeleket.

Fentiek hatásait tapasztalhatjuk az óvodában, általános iskolában és a középiskolában is. Ezek a kisgyermekek már az óvodai közösségekbe is nehezen tudnak beilleszkedni. Minden unalmas számukra, hiszen otthon mindennel el vannak halmozva. Képtelenek az osztozkodásra, mely számos konfliktust, agresszív viselkedést generál. A hagyományos óvodai

foglalkoztatási formákat, közös tevékenységeket nehezen tolerálja, mert mindig ő szeretne a középpontban lenni. Ezek a gyerekek nagyon tájékozottak, hiszen állandóan valamilyen információkat ontó képernyő előtt ülnek. Ennek hátulütője, hogy rombolja a gyermekek képzelőerőjét, hiszen mindent azonnal lát és hall. Mivel a monitor rabjaivá válnak a gyerekek, ezért a természetes mozgásformákat is nehezen sajátítják el. Ez a mozgásszegény élet eredményezi a rossz egyensúlyérzéklet, a gyenge izomzatot és finommotorikát. Ezek a gyerekek nehezen terhelhetők, figyelmük rövid idejű. A külsőségek és a fizikai állapot mellett az egyik legfontosabb, hogy mentálisan mennyire káros a ráhagyó nevelés. A gyermekekből áradó közöny, gonoszság, irigység, durvaság azt eredményezi, hogy az átlag közösség összezár és kirekesztik a számára kellemetlen személyt. Ezt nehezen viselik, ezért folyton keresik a lehetőséget, hogy felhívják magukra a figyelmet valamilyen helytelen cselekedettel. A kisgyerekek önértékelése a plafont veri, viszont nem képes fékezni a vágyait, cselekedeteit, gyakori az agresszív megnyilvánulás is. Megfigyelhető a koncentráció hiánya és a teljesítményi problémák későbbiekben az iskolában. Ha nincs elvárás otthon, akkor minek törje magát?! A szülői irányítást nem ismeri, így magára utalva bizonytalan. Képtelen hatékonyan beosztani az idejét, szokásait, ebből lesz az órákig tartó mozgásszegény tévzés, számítógépezés, kontrollálatlan evés, túlsúlyos gyerekek.

Nem hiába van az óvodákban, iskolákban napirend, órarend, mely biztosítja a stabilitást, a kiszámíthatóságot és az érzelmi biztonságot. Feltehetjük a kérdést, hogy „Melyik a jobb megoldás?” Kérdés nélkül elengedni, „menj és csináld, amit jónak látsz”, vagy megbeszélni a kritériumokat és egyeztetni, hogy mindenkinek elfogadható legyen?! Melyikben érzi jobban, hogy fontos a másik számára? Súlyos problémát okozhat a gyermek számára a ráhagyó nevelés, hiszen eddig semmilyen következménnyel nem kellett szembenéznie.

Az egyik legfontosabb útravaló, amit érdemes megfogadni, hogy a szabályok felállítása és betartása nem egyenlő az elnyomással. Határokkal tűzdelt, szeretetteljes hozzáállással lehet elérni igazán az egyensúlyt.

Könyvajánló: DeClan Montgomery – A haragtól és a válságtól a barátságig és a szelidségig

Szülői útmutató a gyermeked agresszív viselkedésének kordában tartásához, valamint a dühkitörések és érzelmi hullámzások kezeléséhez

Nem szégyen segítséget kérni szakembertől, ha nehézségeket élsz meg a gyermeknevelésben! Nem szabad sokáig halogatni ezt a dolgot, mert a gyermek egész személyiségfejlődésére kihat.

Csiszárné Stefánovics Kinga Katalin
óvodapedagógus

A Kluch Rózsa Nagyközségi Könyvtár nyitvatartása

A könyvtár a következő nyitvatartási rend szerint várja
kedves Olvasóit:

**Hétfő: 10:00–16:00, Kedd: 10:00–16:00, Szerda: 10:00–16:00,
Csütörtök: 10:00–16:00, Péntek: 10:00–16:00,
Szombat, Vasárnap: zárva.**

Telefon: 06-24-519-711.

**Dömsöd múltjából állandó helytörténelmi kiállítás a
könyvtárban Kovács László tanító úr gyűjteményéből.
Nyitva tartás a könyvtári nyitvatartási rend szerint.**

Hiperaktivitás, figyelemzavar: pszichiátriai betegségek-e valójában?

„Hiperaktív” a gyermek? Nem tud odafigyelni az órán? Magatartásával bomlasztja az osztály rendjét?

Olyan kérdések ezek, melyekkel számos szülő riadtan szembesül, amikor kiderül, hogy gyermekével gond van az iskolában. Ilyenkor aztán a szülő válaszutó elé kerül: vagy maga keres megoldást a problémára, vagy másik iskolába viszi a gyereket, vagy a hivatalos szakemberekre bizza a dolgot.

Az utóbbival kapcsolatban viszont számos kétely, ellenérzés fogalmazódott már meg, nem is véletlenül. Ha ugyanis a gyermek pszichiáterhez kerül, könnyen kaphat olyan diagnózist, amelyre gyógyszereszedést írnak elő. A szülőknek azonban két dologról rendszerint nincs tudomásuk:

– A „hiperaktivitás”, „figyelemzavar” és hasonló gyermekpszichiátriai diagnózisok kizárólag a tünetek alapján címkézik fel a gyermeket, és nem visznek közelebb az okok feltárásához – pedig ezeknek a tüneteknek számos kiváltó oka lehet. Olyan ez, mintha a lázat tekintenénk betegségnek, és csupán azt próbálnánk kezelni anélkül, hogy a láz okát felkutatnánk.

– Az ilyen állapotokra felírt „gyógyszerek” valójában tudatmódosító

szerek, olyan anyagok, amelyek sokkal közelebb állnak a drogokhoz, mint a gyógyszerekhez. E szerek csupán arra alkalmasak, hogy elfedjék a gyermek kellemetlen tüneteit. Számos szülő beszámolt róla, hogy a szer beadása után gyermeke „zombiként” viselkedik, kitágult pupillákkal néz maga elé, mintha ott sem lenne. Ezek a szerek alkalmasak arra, hogy a gyermek tüneteit elnyomják, de a megoldáshoz nem visznek közelebb, ráadásul számos nagyon kellemetlen, sőt veszélyes mellékhatással nehezíthetik a gyermek boldogulását.

Ebben a témában segít eligazodni a szülőknek, pedagógusoknak és más érdeklődőknek az az ingyenes kiadvány, amelyet az Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért Alapítvány jelentetett meg közszolgálati céllal. Az informatív anyagban nemcsak arról esik szó, pontosan milyen veszélyeket hordozhat a pszichiátriai diagnózis és a felírt gyógyszer, de megoldási javaslatokat is nyújt a szülőknek: merre keressék a valódi okot, a valódi megoldást gyermekük számára.

A kiadvány ingyenesen megrendelhető, illetve letölthető az alapítvány weboldaláról: www.emberijogok.hu/adhd

Folyamatban van a dömsödi lakcímek felülvizsgálata

Tájékoztatjuk Önöket, hogy egész Dömsöd területén folyamatban van a lakcímek felülvizsgálata, rendezése.

Mielőtt lakcímmel kapcsolatos ügyet intézne, javasoljuk, hogy előzetesen érdeklődjön a Dömsödi Polgármesteri Hivatalnál, ahol az ügyintéző ellenőrzi a rendszerben az ingatlan címét, és amennyiben szükséges, kiadja az ügyintézéshez szükséges lakcímgizogolást.

Ott, ahol már megtörtént a rendezés, időszakosan tájékoztatást fogunk adni a lakosság számára.

Ez ügyben keressék bizalommal Katona Vivient a 06-24-523-124 hivatali telefonszámon, e-mailben: katona.vivien@domsod.hu, vagy ügyfélfogadási időben a hivatal épületében személyesen.

Tisztelt állattartók!

A Dömsöd, Bajcsy-Zs. u. 24. szám alatti rendelóm (bejárat a Bocskai u. felől, a Horváth-kert mellett!) rendelési ideje: hétfő, szerda, péntek: 18.00–19.00, kedd, csütörtök: 8.00–9.00, szombat: 8.00–10.00.

– Betegellátás, – Védőoltások beadása, – Mikrochip beültetés, állat-útlevél kiállítása, – Lágysébszeti műtétek (ivartalanítás, daganat-eltávolítás, baleseti sebek stb.), – Ultrahangos fogköeltávolítás, – Állatgyógyszerek, állatgyógyászati készítmények.

dr. Siket Péter tel.: 06-30-9963-668 (Rendelési időn kívüli betegellátás a fenti számon történő egyeztetéssel!)

MEGHÍVÓ

2024. november 29-én (pénteken) 10⁰⁰-11³⁰-ig
óvodánk szervezésében előadást tart

Prof. Dr. BAGDY EMŐKE klinikai
szakpszichológus, pszichoterapeuta

**„A szülő szerepe és felelőssége a nevelésben
(Összhangban a családdal)”** témakörben,
a Petőfi Sándor Oktatási és Művelődési Központban
(OMK, Dömsöd, Béke tér 2.)

**Az előadás INGYENES, minden érdeklődőt
várunk nagyon sok szeretettel!!!**

Madarász Mária
igazgató

Dömsödi Tűzoltó Egyesület

Ha baj van, segítünk!

112 vagy 105 segélykérő számok • domsodote@gmail.com

Iskolai hírek • Iskolai hírek • Iskolai hírek

Az általános iskola élete – szeptember-október

Megkezdődött az új tanév, s az iskolai élet megannyi feladatot jelent a mindennapokban a diákoknak, a szülőknek, a pedagógusoknak egyaránt. De a napi teendők mellett vannak olyan pillanatok, amikor különleges élményt kapnak a gyerekek. Ez jelenthet sportot, jelenthet művészeti eseményt akár. De mindenképpen a tanulóink fejlődését, látókörük szélesítését szolgálják.

Az alábbiakban ebből nyújtunk egy kis ízelítőt. Jó szemezgetést!

Futóverseny – 2024. 09. 27.

A Magyar Diáksport Napján az alsó tagozatosok is megmérették magukat egy jó hangulatú futóversenyen. Vendégeink voltak a nagy- és középső csoportos óvodások is.

Nagyon jól éreztük magunkat! Mindenkinek hálás köszönet, aki részt vállalt a verseny szervezésében és lebonyolításában.

Íme, az eredmények:

Óvoda középső csoport lány:

1. Szabó Dóra
2. Horváth Flóra
3. Berezvai Hanna

Óvoda középső csoport fiú:

1. Furján Dominik
2. Tóth Géza
3. Sági Alex

Óvoda nagycsoport lány:

1. Jegesi Jázmin
2. Laskai Lara
3. Balogh Szófia Sarolta

Óvoda nagycsoport fiú:

1. Gábor Ákos
2. Kovács Martin
3. Dudás Dezső

1. évfolyam lány:

1. Miskolczi Mía
2. Burján Hanga
3. Márkus Mirabella

1. évfolyam fiú:

1. Baka Botond
2. Horváth B. Hunor
3. Kelemen Marcell

2. évfolyam lány

1. Szabó Elizabet Mira
2. Magyar Vivien
3. Fekete Adrienn

2. évfolyam fiú:

1. Halfinger Gábor
2. Kanyik Barnabás
3. Koroknai Bence

3. évfolyam lány:

1. Balogh Kincső
2. Burján Emma
3. Megadja Natália

3. évfolyam fiú:

1. Garajszki Ákos
2. Baka Bendegúz
3. Kun Zoltán Gyula

4. évfolyam lány:

1. Rakó Nóra
2. Selmeczi Linda
3. Csegei Lili

4. évfolyam fiú:

1. Horváth Eliot
2. Bán Bence
3. Bús Noel

Gábor Tünde

Roppant jó hangulatú verseny volt ez. De tényleg... A Duna partján, szép időben. Köszönjük, hogy a bemelegítés és a futások egy része a foci pályán történhetett.

Köszönet Bánki-Rozsnyó Kingának, hogy a bemelegítést levezette. Köszönet a Dömsödi Polgárőrség tagjainak a rendezvény biztosításáért!

Futottak a pici ovisok, a sulis gyerekek és néhány pedagógus is.

Alább a felsős tanulók eredményeit láthatják – korosztályok és nemek szerint bontva:

2014.

1. Gonda Szófia – 5. b
2. Ruskó-Hunyadi Zsófia Karolina – 5. c
3. Szíjjártó Anna – 5. b

2013.

1. Szabó Emese – 5. c

2. Slezák Dóra – 5. a
3. Varga Lídia – 5. b

1. Bangó Bálint Döme – 5. b
2. Tóth Krisztián – 5. a
3. Kovács Kristóf – 5. b

2012.

1. Horváth Anna – 7. b

2. Várkonyi Anikó – 6. a

3. Radó Anett – 6. a

1. Györke Tamás – 6. b

2. Selmeczi Olivér Attila – 6. b

3. Tanai Rikardó Ferenc – 6. a

2011.

1. Csányi Vivien – 7. a

2. Balogh Viktória Katalin – 7. b

3. Zsák Laura – 7. b

1. Kudar Csanád Levente – 7. b

2. Rupa Márk Ferenc – 7. a

3. Nagy Gergő Zsigmond – 7. b

2010.

1. Varga Csilla – 8. a

2. Kurilla Amarilis Jázmin – 8. a

3. Kocsi Vanda – 8. a

1. Büte Marcell – 8. a

2. Lakatos Károly – 8. a

Népmese napja – 2024. 09. 30.

Szeptember 30-án, Benedek Elek születésnapján ünnepeljük a magyar népmeséket. Ezen a napon a felső tagozatosok látták vendégül az alsósokat, és elmesélték nekünk A kiscigány történetét. Kötetlenül, körben ülve beszélgettünk később a mese tanulságáról.

Gyönyörű és gazdag népművészetünk szerves részét, a népmesét így óvjuk, védjük és adjuk tovább.

Gábor Tünde

FIÓKAAVATÓ – 2024. 10. 01.

Az ötödikes „Fiókaik” versenyeztek. A nagyobbak meg szurkoltak. Hangosan. Ilyenkor van eskü is, amit a kicsik egy nagyobb diák után mondanak. Aztán sorversenyen vettek részt a „kicsik”. Jó kis hagyomány ez.

Iskolai hírek • Iskolai hírek • Iskolai hírek

Állatok világnapja – 2024. 10. 04.

Október 4-én, az Állatok Világnapján sajnos esett az eső, ezért az alsó tagozatos gyerekekkel október 7-én látogattunk meg két gazdaságot.

Köszönjük a vendéglátást, az élményekkel teli tanulást a Juhász családnak, valamint Szomor Dezsőnek és munkatársaiknak!

Gábor Tünde

Hagyományőrzés, sportolás – 2024. 10. 21.

A Kerub Sportegyesület hozott nekünk hagyományos népi játékokat a felső tagozatos gyerekek számára.

Megemlékezés – 2024. 10. 06.

A felső tagozat megemlékező ünnepi műsorára október 6-án került sor a 7. évfolyamos tanulók előadásában.

Rendhagyó énekóra – 2024. 10. 07.

A Budapesti Filharmoniai Társaság előadása a 6-7. évfolyam számára. „Kedzetben vala a HANG” ... c. Lázár Ervin Program.

2024. 10. 09.

Az iskolában a 3D nyomtatásról hallottak, illetve láttak nagyon-nagyon érdekes dolgokat a gyerekek (3-6. évfolyam).

A cikket összeállította: Gerenday Éva

A Dezső Lajos Alapfokú Művészeti Iskola hírei

Szeptemberben újult erővel kezdtük a tanévet közel 300 növendékkel, 16 pedagógussal, 2 NOKS-os munkatárssal és egy technikai dolgozóval.

Acsády Soma – gitár (Dömsöd, Apaj, Makád), Bábel Brigitta – társastánc (Dömsöd, Apaj, Szigetbecse, Makád), Bai Barbara – fuvola és furulya (Dömsöd), Baranyai Anna Mária – magánének (Dömsöd), Berki Artúrné – zongora (Dömsöd, Makád), Balikó Mariann – szolfézs, kórus, zongora és korrepetíció (Dömsöd, Apaj, Makád), Gábor Tünde – színjáték (Dömsöd), Halassyné Székely Orsolya – zongora és korrepetíció (Makád), Kanderka Andrea Julianna – klarinét, furulya és szaxofon (Dömsöd), Kérges Tünde – képzőművészet (Makád), Kovács Ferenc – klarinét, furulya, trombita (Makád, Apaj), Köntös Ágnes – szolfézs és zongora (Makád), Nagy Máté – trombita és furulya (Dömsöd), Széll György – képzőművészet (Apaj), Varga Anett – képzőművészet, grafika és festészet (Dömsöd).

Az iskolából távozott Tóth Andrea társastánc tanár, feladatait Bábel Brigitta vette át. Új pedagógusként Tóth Ilona Éva utolsó éves egyetemi hallgató érkezett, aki Makádon tanít furulyát.

Szeptember 20-án megújult kertünk ünnepélyes átadójára került sor, amelyen növendékeink műsort adtak. A társastáncosokat Bábel Brigitta készítette fel. Az ünnepi műsorban a makádi tagozat növendékei is szerepeltek, így a közönség hallhatta a makádi szolfézs csoportokat – felkészítő tanár: Köntös Ágnes. Bódis Kornél trombitán játszott – felkészítette: Kovács Ferenc. Nyul Tivadar Zalán négykezeset adott elő tanárával, Halassyné Székely Orsolyával. A műsorhoz az önkormányzat biztosított szabadtéri színpadot, és az önkormányzat dolgozói állították össze. Ezúton is köszönöm a segítséget!

A dömsödi zenészek közül fellépett Földvári Laura, zongora – felkészítő tanár: Berki Artúrné. Palásti Vivien, furulya; Kadók Boglárka, klarinét; Ferenci Ádám, szaxofon – felkészítő tanár: Kanderka Andrea Julianna. Az alsó tagozatos szolfézs csoportokat Balikó Mariann készítette fel.

A színjáték tanszak növendékei összefoglaló kapcsolatos idézeteket osztottak meg a közönséggel. Felkészítő tanár: Gábor Tünde.

Képzőseink alkotásaiból kerítéstárlatot állítottunk össze. Felkészítő tanár: Varga Anett.

A kert egy új közösségi tér a művészeti iskola növendékeinek és a szülőknek, és a fenntarthatóság fontos szerepet játszik a működésében. Keszthelyiné Érsek Zsuzsanna környezetvédelmi szakember „Fenntarthatóság a művészeti iskolában” címmel előadást tartott.

Nyugdíjba vonulása alkalmából köszöntöttük Bencze István polgármester urat.

Dr. Pálos Annamária, a Szigetszentmiklósi Tankerületi Központ igazgatója köszöntőjében elmondta, hogy a Dezső Lajos Alapfokú Művészeti Iskola képzési kínálata sokszínű és változatos. Sikeres pályázatainkat is kihangsúlyozta. Ezek közül is kiemelkedik az Erasmus + pályázatunk, amely segítségével iskolánk több mint 40.000 €-t nyert. A pályázatot Varga Anett tanárnő írta. Megköszönte a kollégáknak a szép műsort, valamint munkatársainak a kert megújításában való részvételt. Ezután került sor a kert átadására.

Köszönetünk jeléül virágot adtunk át az igazgató asszonynak és munkatársainak: Németh Anasztáziának, Késmárky Gergelynek, Lytwyn Istvánnak, valamint a kertprogramokban résztvevő és támogató kollégáknak, munkatársainknak, szülőknek. Köszönjük Harsányiné Dobos Ildikónak a rendezvény támogatását.

Részlet a köszöntőből: „Ma a megújult kertünk átadójára gyűltünk össze, hogy megünnepeljük egy új közösségi tér létrejöttét. A kertnek, mint közösségi térnek használata a Covid járvány idején kezdődött, amikor a szülők nem léphettek be az iskolába, így a kertben várakoztak, míg a gyerekek órája befejeződött. Itt nem volt probléma a távolságtartás, és a kisebb gyerekek is jól játszottak. Azt vettük észre, hogy már régen véget értek az órák, a gyerekek még mindig itt, a kertben játszottak, a szülők beszélgettek, és élvezték, hogy végre kiszabadultak a bezártságból, a négy fal közül. Mi, akik nap, mint nap szinte itt éljük az életünket, mi is szeretjük ezt a kedves helyet. Képzőseink boldogan festik a kerítést, sőt az iskola falait is. A kertet nyaranta birtokba veszik a növendékeink, hiszen Erzsébet-táborokat rendezünk nekik. A gyerekek egész nap a kertben vannak, növényeket is ültetnek, és ápolják őket. Már egész nagy fűszerkertünk lenne, ha az extrém hőség nem tette volna tönkre. S hogy a napsütést enyhítsük, napvitorlákkal árnyékolunk. Még egy bográcsözásra alkalmas hely is található az egyik sarokban.

Mindannyian szeretnénk a kertet otthonossá tenni, hogy aki itt tanul, érezze sajátjának, érezze magát otthon. Sok-sok változás történt azóta, hogy iskolánk ide költözött. Az önkormányzat dolgozói elszállították a veszélyessé vált fém játékokat, a tankerület kialakította a támfalas-levendulás bejáratot, eltüntek a buckák, fűvet telepítettünk. Elkészült a biciklitároló és a szabadtéri osztályterem egy része, amelynek már az Erzsébet-táborokban nagy hasznát láttuk, hiszen itt étkeztek a gyerekek.

Belaktuk a kertünket, és az első szélesebb körű közösségi programot most tartjuk, hiszen a szabadtéri színpadon növendékeink műsort adnak.”

Szeptember 21-én társastáncosaink felléptek a szüreti műsorban. Felkészítő tanár: Bábel Brigitta.

Októberben a Dömsödi Művészeti Napokat rendeztük meg, iskolánk kiemelt rendezvényeként. 17-én az alsó tagozatos gyerekeknek tartottunk Kakaó koncertet, amelyen iskolánk tanárai játszottak a gyermekek körében népszerű dallamokat. Ezután minden gyermek kapott egy szelet kalácsot és egy pohár kakaót. Köszönöm a pedagógusoknak és dolgozóinknak a rendezvényen való közreműködést és a lebonyolítást.

18-án a műsort Tarr-Sipos Zsuzsa polgármester asszony nyitotta meg, aki köszöntőjében kihangsúlyozta, mennyire fontos az, hogy a gyerekek a művészetekkel már korán megismerkedjenek.

Ezután Cser Györgyi csodálatos viseleteiből nyílt kiállítás, amelynek külön érdekessége volt a dömsödi viselet bemutatása. „Györgyi tárgyaló munkája azért jelentős, mert alkotásait komoly kutatómunka előzi meg. Szívesen gyűjt idős emberektől, hagyatékokból, múzeumból. Apró részleteiben is hűen adja vissza az adott tájegység népviseletét. Számos

tájegység viseletét dolgozta már föl a Dél-Alföldtől, Kalotaszegtől, Mezőségről, Szatmártól Gömörön át a Mezőföldre. Neves viseletkészítő mestere az Erdélyi Nagy Székely Katalin volt. Györgyi viseletkészítő tudását szakmai konferenciákon, a Hagyományok Háza viseletkészítő képzéseiben is bővíti, így tartva kapcsolatot a kollegáival. Munkáit számos kiállításon sikerrel mutatta már meg a nagyközönségnek.” Mindannyiunk nevében szeretnék köszönetet mondani ezért az óriási munkáért, és hogy a gyönyörű viseleteket megcsodálhattuk!

A műsorban bemutatkozott a Dömsöd-Nagytemplomi Református Egyházközség Kórusa (vezényelt Balikó Mariann); Kurilla Amarillisz Jázmin, a Dömsödi Széchenyi István Általános Iskola tanulója egy Petőfi verset szavalt; Hegedűs István, iskolánk volt igazgatója zongorázott; a Ju és Zsu Társulatból fellépett Kulcsár Heidi, Farkas Boglárka, Fehér Richárd és Juhász Botond.

A rendezvényen kiállítás nyílt iskolánk képzőseinek alkotásaiból is. Felkészítő tanár: Varga Anett.

A műsorban felléptek a szolfézscsoportok, a színjáték tanszak növendékei, hangszeres szólisták, valamint iskolánk zenész tanárai. Külön öröm, hogy makádi növendékeink is játszottak a műsorban. Sajnos, betegség miatt táncosaink idén nem tudtak részt venni a művészeti napokon.

Minden munkatársamnak szeretnék köszönetet mondani a kétnapos rendezvény lebonyolításában nyújtott segítségért; köszönöm a növendékek felkészítését; külön köszönöm azoknak, akik vállalták, hogy fellépnek a műsorban!

Következzenek a felkészítő és bemutató pedagógusok, valamint a közreműködő kollégák: Bábel Brigitta, Bai Barbara, Balikó Mariann, Berki Artúrné, Gábor Tünde, Halassyiné Székely Orsolya, Kanderka Andrea Julianna, Kovács Ferenc, Nagy Máté, Tóth Ilona Éva, Varga Anett, András Krisztina, Szakál Lászlóné Évike, Varga Zsuzsanna.

Valamennyi rendezvényünkön Vass Ilona fotózott, akinek külön köszönöm ezt az óriási munkát!

Október 19-én apaji társastáncos növendékeink részt vettek a helyi szüreti felvonuláson, és este a szüreti bált ők nyitották meg. Felkészítő tanárunk: Bábel Brigitta.

Köntös Ágnes igazgató

Kertprogramok a Dezső Lajos Alapfokú Művészeti Iskolában

A kertprogramokkal kapcsolatosan meg kell említenem, hogy két Erzsébet-tábort is rendeztünk a megújult kertünkben, összesen 60 gyerekkel: június 24-28., illetve a július 01-05. között. A tábor ideje alatt napi négyeszeri étkezést biztosítottunk, amelybe a sok zöldség- és gyümölcsfogyasztás mellett belefért egy kis nassolás is. Mindkét tábornak ugyanaz volt a tematikája, központban a táncművészettel.

Hétfőn a gyerekek két-két csapatot alkottak oly módon, hogy a korcsoportok egyenlően oszoljanak el. Megnéztük az Erzsébet-tábor virológiai edukációs videóját, ezután megbeszéltük a szükséges teendőket, hogy a tábor folyamán elkerüljük a fertőzéseket, majd tisztáztuk az egészségügyi elvárásokat.

Meghallgattuk az Erzsébet dalt, és a gyerekek meg is tanultuk. Délelőtti sportversenyt rendeztünk, délután népdalokat tanultak a gyerekek, majd

néptáncot gyakoroltak és a táncházban előadták a tanult népdalokat.

Kedden délelőtti szünetben a kertünket: gyomlálás után fűszernövényeket és virágokat ültettünk, amelyeket a gyerekek meg is locsoltak. A délelőtti folyamán üres műanyag vizespalackokból madáretetőket készítettünk a fenntarthatóság jegyében. Délután saját koreográfiát állítottak össze a gyerekek az Erzsébet dala.

Szerdán egész napos kiránduláson vettünk részt: délelőtti a csónakos piacot néztük meg, majd a Balabánnal hajóztunk a Dunán: megkerültük a Kerekzátóny-szigetet, átsiklottunk az Árpád híd alatt, felmentünk egészen a Savoyai-kastélyig, és visszatértünk a piacra. Délután a Vadkacsa strandon fürödtünk, és a szabadtéri „edzőtermet” is kipróbáltuk.

Csütörtökön délelőtti megnéztük a kiránduláson készült képeket, majd a gyerekek táncot gyakoroltak. Ebéd előtt még kovászt is szaporítottunk a másnapi kenyérsütéshez. Délután átsétáltunk a Petőfi-házba, ahol Vass Ilona mesélt Petőfi Sándor dömsödi tartózkodásáról, majd kérdéseket tett fel a gyerekeknek. Aki helyesen válaszolt, képeslapot kapott ajándékba. Ezután lesétáltunk a Petőfi-fához, ahol elénekeltük a népdalainkat, majd strandon fürödtünk, játszottunk, jégkrémeztünk.

Péntek délelőtti a gyerekek kenyéret dagasztottak, zöldséget tisztítottak, segédkeztek a bográcsgulyás készítésében. Délután sportoltak, táncoltak, és a szülőknél tartottak bemutatót. Mindvégig ügyeltünk a megfelelő folyadékbevitelre, mert nagyon meleg volt. A kert szabadtéri osztályterme feletti napvitorlák hasznosak voltak, mert éppen kellő mértékben árnyékolnak.

Az Erzsébet-táborokban kiemelt szerepet játszik a környezettudatosság, környezetszépítés. Egyik fontos célkitűzésünk volt, hogy a gyerekekben kialakítsuk az igényt a szép, izléses környezet iránt, illetve, hogy lássák, milyen kevés kell ahhoz, hogy saját maguk is kellemes, komfortos körülmények közt élhessenek.

Fentiek figyelembevételével a táborban szelektíven gyűjtöttük a hulladékot. Kértük, hogy az ételeket ne pazarolják, hanem mindenki csak annyit fogyasszon, amennyire szüksége van. Beszéltünk a komposztálásról is, és arról, hogy az miért fontos. Kértük, hogy különösen ügyeljenek az épület (ezen belül a mosdók) és az udvar tisztaságára, a játékokat ne hagyják szanaszét, hanem mindig tegyék vissza a helyükre. A gyerekek egymást figyelmeztették a szabályok betartására, és a kert munkálataiban (gyomlálás, locsolás) is részt vettek.

Kedden környezetszépítés keretén belül az iskola udvarán a gyerekek növényeket (virágokat és fűszernövényeket) ültettek, és azokat a hét folyamán meg is locsolták. Ezenkívül a kert növényeit minden nap megöntözték. Beszéltünk a szelektív szemétygyűjtés fontosságáról, valamint az újrahasznosításról is. Madáretetőt készítettünk üres vizespalackokból, amelyeket a gyerekek hazavitték. Beszéltünk arról is, hogy a madarakat csak télen szabad etetni, és ha valaki elkezd, a hidegben végig táplálni kell őket.

Fontosnak tartottuk, hogy felhívjuk a figyelmüket arra, hogy becsüljék meg természeti értékeinket, és környezettudatos cselekvéssel segítsék elő a természet megőrzését. Szerdán a ráckevei kirándulás alkalmával a Balabán nevű hajóval kerültük körbe a dunai szigeteket, és a Duna természeti értékeivel ismerkedhettek meg.

Pénteken pedig megtanulhatták, hogyan lehet gazdaságosan – mindenféle adalék nélkül – olyan kenyeret készíteni, amely biztosan nem romlik meg néhány nap alatt; így nem kell kidobni, és az utolsó morzsáig elfogy.

Szeretnék köszönetet mondani munkatársaimnak és mindazoknak, akik a két tábor bármilyen módon támogatták: Bábel Brigitta, Berki Artúrné, Balikó Mariann, Varga Zsuzsanna, Szakál Lászlóné, András Krisztina, Vass Ilona, Lytwyn István, Harsányiné Dobos Ildikó, Burján Húsbolt, Pencz Ádám. Köszönöm a közösségi szolgálatot végző növendékeknek is a segítséget: Csaplár Tündének, Berki Boglárkának.

A következő növendékeink családjai támogatták még a táborainkat (részt vettek a szállásban, különböző finomságokat hoztak a gyerekeknek), amelyet külön köszönök nekik: Rim Levente, Szegedi Szonja, Csécs Nikolett, Szabó Norina, Tarr Bernadett, Zsebők Regina, Bárány Blanka, Sepsi Tamás, Bugyi András, Brindzik Viktória, Holló Natasa és Hanna, Megadja Natália, Ruskó-Hunyadi Zsófia, Bai Hanna, Tarr Csenge.

Köntös Ágnes igazgató

Madách 201
IRODALMI
TEADÉLUTÁN

November 23-án szombaton 16 órakor
a Petrovics-házban (Dömsöd, Petőfi Sándor utca 17.)

MADÁCH IMRE
életéről és munkásságáról
tart előadást
VARSÁNYINÉ VARGA IRÉN
Trefort Ágoston-díjas
bölcész-magyar
szakos középiskolai tanár

Az alkalomra minden érdeklődőt
szeretettel hívunk és várunk!

Kosarak és fonatok a mindennapokban

címmel nyílik kiállítás
2024. december 1-jén

Dömsödön a Petrovics-féle házban.

Erre az alkalomra hívjuk és várjuk az érdeklődő közönséget december 1-jén vasárnap 14-17 óra között.

Megtekinthetőek lesznek a **kosárfonó szakkör** által fonott tárgyak, és találkoznak Sutus Kozma Ilona kosárfonó népi iparművésszel! A helyszínen kosárvásár is lesz.

A kiállítás egy héten át megtekinthető a Petőfi Sándor utca 17. szám alatt, telefonos egyeztetést követően.

Érdeklődni: a 06-20-253-2589-es telefonszámon.

A kiállítás a Petőfi Emlékház és Kiállítóhely, valamint a dömsödi kosárfonó szakkör szervezésében kerül megrendezésre.

A foci hírei Dömsödön

Dömsöd: Péteri 5:2 (1:0)

Jv: Kullai (Rozenbeiger)

Dömsöd: Csesznák Ádám – Turcsán, Tóth R., Szabó Z. (Mayer László 65. p.) – Moharos, Jozskin, Horák Gy., Kerekes, Juhász – Csipkés, Balogh V., (Faragó 60. p.), Juhász A. (Török 46. p.). Edző: Szanyó Tibor.

A dömsödi gólokat sorrendben Csipkés, Balogh, Kerekes, Csipkés és Kerekes szerezték.

A második félidő góltermése biztos győzelmet eredményezett. Az eddig kitűnően védő Béres kézműtét miatt maradt ki a csapatból. Csesznák Ádám új igazolásaként helyettesíti.

Üllő : Dömsöd 2:1 (1:1)

Üllő, jv. Kőhegyi (Zimányi, Kovács)

A mieink gólját Csipkés szerezte. A 81. percben bekapott gól jelentette a Dömsöd első vereségét az idényben.

Dömsöd : Szigetszentmiklós 4:1 (1:0)

Dömsöd, kb. 70 néző

Jv: Kiss (Nemes-Riskó)

Dömsöd: Csesznák – Jozskin (Moharos 46. p.), Faragó, Szabó Z. – Kerekes, Horák Gy., Mayer (Balogh 69. p.), Török (András 78.) – Csipkés, Megyeri, Juhász. Edző: Szanyó Tibor.

Gólszerző: Csipkés, Megyeri, Csipkés, Megyeri, ill. Horváth 11-esből.

A mérkőzés elején kicsit többet birtokolta a labdát a vendég együttes. Folydogált a mérkőzés, majd a 37. percben Csipkés vezette keresztbe a labdát a tizenhatos vonalával párhuzamosan, míg lövésre szánta el magát, amely utat talált a kapuba. A második félidőben ismét a Szigetszentmiklós lépett fel támadólag, míg nem egy formás támadás végén Megyeri vette be a vendégek kapuját. Mindez az 56. percben történt. A mérkőzés végére még több esemény is maradt. A 86. percben ismét Csipkés ért el gólt, a 90.-ben Megyeri vette be az ellenfél kapuját. A 93. percben egy szabadrúgás után kezezés miatt ítélt büntetést a bíró Szigetszentmiklós javára, amelyet Horváth értékesített. Így alakult ki a 4:1-es végeredmény. Ezen a mérkőzésen az volt az ember érzése, hogy egyenlő csapatok küzdöttek, de a dömsödiek rúgták a gólokat. Szeretném megjegyezni, hogy most már többedszer fordul elő, hogy csak egy partjelző működik közre a mérkőzésen. Jelenleg az első helyen áll csapatunk, ezért megérdemelné a bajnokság, hogy három játékevezető lássa el feladatát.

Moz-Go Nagykőrös : Dömsöd 0:0

Szanyó Tibor edző beszámolója szerint nagyon rossz talajú pályán szerzett egy pontot csapatunk. A játékevezető küldést ő is kritizálta, hiszen

ezen a mérkőzésen egy játékevezető vezette le a mérkőzést. Egyébként Mohácsi István játékevezető megfelelően látta el feladatát.

Ezen mérkőzés után a második helyen áll megyei III. osztályú csapatunk 18 ponttal.

A IV. osztályban is zajlott az élet.

Dömsöd II : Bugyi II 2:2 (1:2)

Góljainkat Kincses Szilárd és Török László szerezte.

Felsőpakony II : Dömsöd II 4:2 (3:1)

A mieink góljait Mosoni Attila és Nagy Attila szerezte.

Dömsöd II : Délegyháza 1:4 (1:2)

A Dömsöd gólszerzője Juhász András.

Dunafüred : Dömsöd II 3:1 (1:1)

Csapatunk gólját Mosoni Attila szerezte.

A Dömsöd II a megyei IV. osztályban, az utolsó előtti 10 helyen áll 5 ponttal.

Egy dolog érthetetlen számomra: Az első csapatnál sokszor csak 2-3 játékos ül a kispadon, miközben a második csapat bő játékoskerettel jelenik meg a mérkőzéseken. Olyan játékosok is a II-ben játszanak, akik beférnének az első csapatba is. A második csapat eredményein ez mégsem látszik.

Varsányi

HA BAJ VAN:
defibrillátor elérhetősége
a Sion Security száman:
06-70-634-5434

Polgárőrök elérhetősége

Észrevételeiket, bejelentéseiket az alábbi telefonszámon tehetik meg:
Klszák Tamás elnök: 06-70-453-0743

Tisztelt Lakosaink!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy
a **rendőrség segélyhívó száma a
112-es központi szám.**

Szakmaiság és a kultúra összefüggésének áttekintése

A cikk elsősorban azokhoz szól, akik hosszú távon, hivatásszerűen, a műszaki területen vállalkozóként kívánják gyakorolni tanult szakmájukat, és azt sem bánnák, ha a leszármazóik révén folytatódna – általában – a családfő hivatása, választott és begyakorolt mestersége.

A „kultúra” (*latinul: cultura*) fogalmának meghatározására több definíció (= rövid, pontos leírás, meghatározás) is létezik. A kultúra kifejezés latin eredetű, a szó igei alakja – a colere, vagy colo – azt jelenti, hogy valamit művelni. A fogalom magában foglalja a mai szakmai kultúra tekintetében az értéket alkotó, művelő, szerszámmal dolgozó, kétkézi munkát végző mesterember szakmai tudását, a hozzáértéssel végzett munkáját, a képességeit és a magatartását (viselkedését) is, melyek napjainkban is fontos tényezők a megrendelések, megbízások megszerzése, valamint a stabil, kiszámítható ügyfélkör kialakulása és megtartása szempontjából

A Magyar Értelmező Szótár szerint (*a 799. oldalon található!*) kultúrának nevezzük „az emberiség által létrehozott anyagi és szellemi értékek összességét”.

A kulturális antropológia meghatározása szerint a kultúra egy adott társadalom mindazon ismereteinek összessége, amelyek az emberi közösség összetartozását és fennmaradását biztosítják. A kultúra alapján tudunk eligazodni abban, hogy melyek a fontos értékek és normák az életben. (*Wikipédia*)

A Megoldasközpont Magazin (<https://megoldaskozpont.com> › *kultura-fogalma*) szerint a kultúra fogalma: „A kultúra egy embercsoport szokásainak és hagyományainak összessége. Minden emberi közösségnek és társadalomnak van kultúrája”.

Modern társadalomban a kultúra része az irodalom, a művészet, az oktatás és a tudomány is.

A kultúra kifejezésben megjelenő tartalom hazánkban állami elismerésben részesül. A nemzeti kulturális hagyományok megőrzésének előmozdítását az állam támogatja. A Magyar Kultúra Napjának hivatalos állami emléknappá nyilvánításáról szól az 55/2022. (XII. 8.) OGY határozat, amely az alábbiakat tartalmazza;

„1. Az Országgyűlés – Kölcsey Ferenc Himnusz című költeménye befejezésének 200. évfordulójára emlékezve – január 22-ét a Magyar Kultúra Napjának nyilvánítja.

2. Az Országgyűlés támogatja és szorgalmazza a Magyar Kultúra Napján kulturális rendezvények szervezését, amelyek megjelenítik Magyarország gazdag kulturális életét, a magyar kultúra megtartó erejét, valamint előmozdítják a nemzeti kulturális hagyományok megőrzését.”

A Wikipédia szerint a Magyar Kultúra Napját 1989 óta ünnepeljük meg január 22-én, annak emlékére, hogy – a kézirat tanúsága szerint – Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon tisztázta le egy nagyobb kéziratcsomag részeként és jelölte meg dátummal Csekén a Himnusz kéziratát.

Jogászként a hagyományok továbbélésére helyezem a hangsúlyt, ugyanis a szervezett szakképzést megelőző ősi időkben a kézműves mesterségek gyakorlása apáról fiúra szállt át, öröklődött. „A dédöregapám, a nagyapám és az apám is kovácsmesterek voltak” vélekedett Kotsy Gyula zalaszentgróti mester a „Műves szakmák dicsérete” című könyv 84. oldalán. A kardok, török, bárdok, szablyák és a kovácsolt kések készítője a fegyverkovács volt, aki vasból, később acélból fegyvert készítő iparosnak számított. Az ősi értékeket előállító kézművesek az általuk alkotott eszközök használhatóságát is szem előtt tartották. Az említett harci eszközöknek is megvolt a maga kultúrája. Ajánlott irodalom a 2003-ban megjelent: L. Horváth Csilla; „Műves szakmák dicsérete” című képekgyűjtemény, melynek alcíme: „A kézművesség 1000 éve a Kárpát-medencében”. Az elődök, az ősök szakmai tevékenységének és a szakmai kultúra folytatásának, fejlesztésének megváltozott körülmények között, de ma is adottak a feltételei.

A fejlett szervezeti kultúra létrejötté alapja lehet a változásmenedz-

mentnek. Akik a szervezeti kultúra fejlesztésében gondolkodnak, dr. Farkas Ferenc, valamint Neil Russel-Jones szerzők ugyanolyan, de külön-külön megjelent „Változásmenedzsment” című könyvéből tájékozódhatnak. Ajánlott olvasmány a John P. Kotter amerikai professzor „A változások irányítása” című könyve is. A szervezeti kultúra sokféle elemből áll. Egyszerre valamennyit nem is lehet megvalósítani, érdemes inkább a fokozatosságot választani és a vállalkozás szempontjából a legfontosabbakat, így például a vállalkozáson belüli kommunikációt, közérthető, áttekinthető célokkal, az információáramlását a vezetők és a vezetettek között, a teljesítmény, a kreativitás, valamint az új, hatékony módszerek bevezetésének értékelését és jutalmazását. A szervezeti kultúra része a szervezet értékrendjének kialakítása, a személyzettől elvárt magatartás egymással, a vezetőkkel és az ügyfelekkel az öltözködésre is kiterjedően stb.

Bár a mikro-, a kis- és középvállalkozások, azaz a kvv-szektor jelentős része hazánkban családi vállalkozás, tehát a családfő vagy más családtag irányítása alatt áll a vállalkozás is, mégis nagy az eltérés a szakmai és az elvárt szervezeti kultúra (cégkultúra) között. Ezért a két kultúra fejlődés nélkül összemosisodik, például a mikrovállalkozások többsége nem áll le nyári szünetre, nincs szabadságolási terv, de időszak sem, nem olvasnak szakkönyveket, a vállalkozás adózatlan árbevételét nem különítik el a vállalkozó szabadon felhasználható, adózott jövedelmétől, nyugdíjat kiegészítő öngondoskodás helyett állami nyugdíj emelést várják stb.

Nem mindegy, hogy a duális képzésben szakmát tanuló fiatal diák vagy a munkahelyi felnőttképzésben a jelölt milyen szakmai közegben szocializálódik. Tanulónak a mester a minta. A szakmai kultúra a szakképzés során formálódik, alakul ki, míg a szervezeti kultúra az idő múlásával, a tapasztalatok megszerzésével csiszolódik, fejlődik. A szakmai kultúra általában szóbeli kommunikációval terjed és kerül átadásra a kollégáknak vagy a következő generációnak, míg a szervezeti kultúrában az írásbeliség a jellemző. A munkavállalók teljesítményének értékelése és a hozzá kapcsolódó jutalmazás biztosan írásban történik, a magatartással kapcsolatos elvárások a munkaszerződésben vagy a munkaköri leírásban vagy vezetői utasításokban jelennek meg. A cégitratokat érdemes megőrizni az utókornak a selejtezési határidő után is. A cégtörténet hitelességét növeli a vállalkozás meghatározó munkatársairól készült portré és a vezetőkkel készített, interneten közzétett videóanyag, a podcast előadás.

Az ügyvédi praxisban szerzett tapasztalatok szerint hazánkban a szervezeti kultúra elvárható létrejöttéhez a magángazdaság cca. 30 éves múltja nem bizonyult elegendőnek. Lassan halad az értékrend kialakulása, és hiányos a szervezeti kommunikáció is. Az eltérő szervezeti kultúra megnehezíti a vállalkozások közötti együttműködést, a cégfúziót, és a jogviták forrása is lehet.

A kultúrát általában a műveltséggel hozzák összefüggésbe. A kultúra fogalma valóban valamely személynek a műveltségét is jelenti. Sokrétű is, beszélhetünk viselkedéskultúráról, szervezeti és szakmai kultúráról, illetőleg létezik étkezési, növényi, lakás- és zenekultúra stb. értelmezés is. A tudományos kutatás foglalkozik a kultúra komplexitásának és egyes elemeinek vizsgálatával, de ez a cikk a t. Olvasói számára csak a szakmai kultúra és a konkrét műszaki szakmai tevékenység, valamint a körülményeinek összefüggéseire kísérli meg a figyelmet felhívni.

Dr. Csanádi Károly
jogász, okl. fővállalkozó,
európai uniós kvv tréner

Dr. Csanádi Károly
jogtanácsos

Orvosok – egészségügyi dolgozók Dömsödön

A címben megjelölt téma igen szerteágazó, alapos kutatómunkát igénylő feladat. Erre vállalkozott Varga Gézné nyugdíjas tanító néni. A témakör teljes körű feldolgozása még nem fejeződött be, ám megállapodtunk abban, hogy a már feltárt és összeállított anyagokból rovatot indítunk. Ennek negyvenedik részeként **Télessy Istvánról** lesz szó.

TÉLESSY ISTVÁN

Télessy István Kiskunlacházán született 1896 decemberében.

Édesapja Télessy József gyógyszerész volt, ő alapította és vezette Kiskunlacházán a Szentlélek Patikát. Édesanyja Bartsch Gizella, aki biztosította a nyugodt háttérrel a családnak, a két gyereküknek, Istvánnak és Gizellának.

Miután a családfő 1918-ban meghalt, a patika néhány éves működés után megszűnt.

Télessy István gyógyszerésznek tanult, 1924-ben szerezte meg a diplomáját. 1926-ban pályázott a patika vezetésére, amit meg is nyert. Így került vissza a családhoz a kiskunlacházi Szentlélek Patika, amit az államosításig vezetett.

„Elérkezett 1950. június 28-a, a magyar gyógyszerészek fekete napja. Ezen a napon az egész országban egyazon pillanatban, pontosan fél 10-kor lépett be valamennyi gyógyszertárba a három tagú államosítási bizottság, és vette állami tulajdonba az addig magántulajdonban lévő 1400 patikát. Nemcsak a gyógyszertárak kerültek államosításra berendezésükkel, felszerelésükkel, raktárkészletükkel együtt, hanem a tulajdonosok házai, autói, kerékpárjai, írógépei is. A tulajdonosok nem maradhattak a helyükön. A gyógyszerészeket egyenként át-helyezték, családjukkal, bútorukkal átköltöztették őket más községbe, ahol számkivettként kezdtek új életet.

(Dömsödi Hírnök, 2020. szeptember; szerző: Szabó Andrea)

Így történt ez Télessy István esetében is. Először Taksonyba, majd Dömsödre helyezte a bizottság. Itt teljesített szolgálatot egészen a nyugdíjazásáig. A család kiskunlachá-

zi patikájába pedig az eddig Ráckeven dolgozó dr. Németh Béla gyógyszerészt telepítették. (Szerencse a szerencsétlenségben, hogy Télessy István lánya és dr. Németh Béla egymásba szerettek, összeházasodtak. Így mégis a családtagok vezethették a lacházi gyógyszertárat. Ma Télessy István dédunokája a Szentlélek Patika gyógyszerésze.)

Télessy István felesége, Wein Gabriella zene tanár volt, a házasságkötés után az állását feladta és a családnak élt. Két gyerekük született: Borbála és István, majd jöttek az unokák, hatan.

Télessy István feleségével

Ők nagyon sokat Dömsödön tartózkodtak a nagyszülőknél. Az volt a szokás, ha megérkeztek, egyenesen a gyógyszertárba mentek, hogy üdvözlőljék a nagypapát, aki nagyon örült nekik.

Az unokák visszaemlékezéseiből kirajzolódik, milyen volt a patika épülete, az azt kö-

A gyógyszertár épülete

rülveő park, az akkori élet: Csodálatos, hatalmas park vette körül a gyógyszertár épületét. A természetes fák alatt vágott bokrok szegélyezték a sódéros utat. A sódert a Duna partjáról hozták, pótolták, ha szükség volt rá.

Volt itt medence a teknősöknek, működő szökőkút egy riasztó szörnyfejjel is. A sűrű, bokros részt a gyerekek elnevezték őserdőnek, itt lehetett jót bújócskázni. Az „Erzsébet sétány” onnan kapta a nevét, hogy Takó Erzsike néni azon jött be naponta a patikába. Azután ott volt a „Sas -hegynek” elnevezett rész a turul madárral.

A „Sas-hegy”, tetején a turullal

A nagypapa mindig a parkban kezdte a napot. Nyesegette a fákat, bokrokat, ápolta a gyepeket, tett-vett a kertben, s közben füttyörészett.

A gyógyszertárban

*Takó Miklósné, Erzsike néni
és Télessy István*

A gyógyszerárban a hófehér szekrényeknek tükrös ajtajuk volt. A polcokon a porcelán patikai edényekben tárolták a kikeverendő gyógyszerekhez való alapanyagokat. A patikai dolgozókat szinte családtagoknak tekintették. Így Takó Erzsike nénit, aki asszisztens volt, vagy Gulyás Marika nénit, aki kezdetben takarított, majd ő is asszisztens lett. Marika néni egy ideig ott is lakott az épületben, majd mikor megépült a háza, csapatostól jártak hozzá. Tanultak bendzsózni, fogták és megsütötték a békát, halat, törpeharcsát.

A nagymama kiszolgálta a nagypapát és a családot. Nagyon ügyelt arra, hogy jó hozzávalókból jót főzzön. A gyerekeknek mindig volt kakaó finom süteménnyel. A patika délben bezárt. Addigra elkészült az ebéd, már az asztalon gőzölgött a leves. A nagypapa ebéd után lefeküdt pihenni, majd fél 3-tól 6 óráig újra a patikában volt.

Nagy társadalmi életet éltek. Az akkori szokás szerint összejárt a gyógyszerész, az orvos, a pap stb.

Hatalmas kártyapartik mentek francia kártyával. Nagypapának volt egy mondása: „Aki fiatalon nem tanul meg kártyázni, annak nagyon szomorú idős kora lesz”

Mi is megtanultunk kártyázni, de a mesé-

*Németh Judit, Németh Éva, legifjabb
Télessy István, Télessy Istvánné, Télessy
István és Németh Dóra*

*Télessy István két gyerekével,
Borbálával és Istvánnal*

lés sem maradt el: a nagypapa ölében ültünk sokszor hárman is, így hallgattuk Münchhausen báró történetét.

Nagypapa nagyon bölcs, józan, de szigorú volt. Egyvalamiben nem engedett: nála nem volt szabad válogatni az ennilóban. Többször elmesélte, Vlagyivosztokban a fogságban volt, hogy fakérget ettek, meg bogarakat, bogyókat, sokat éheztek. Ezért megkövetelte, hogy a feltálatl ételt meg kell enni.

Pihenés közben

Télessy István tizenhét évig dolgozott Dömsödön a gyógyszerárban. A falu lakói megbecsülték, tisztelték. 1967. december 31-én nyugdíjba ment.

Családjából nagyon sokan gyógyszerészek lettek. A Szentlélek patikát először a veje, majd az unokája, most pedig a dédunokája vezet. István fiánál pedig négyen is ezt a szép szakmát választották.

1971-ben halt meg, sírja a kiskunlacházi temetőben van.

**Felhívjuk a lakosság
figyelmét, hogy
DÖMSÖD
nagyközségben**

**2024. november 28-tól
2024. december 9-ig**

**Tüdőszűrést
tartunk!**

A vizsgálat ideje naponta:

Hétfőn: 12:00 – 18:00 óráig

Kedden: 08:00 – 14:00 óráig

Szerdán: 12:00 – 18:00 óráig

Csütörtökön: 08:00 – 14:00 óráig

Pénteken: 08:00 – 14:00 óráig

A tüdőszűrés helye:

OMK (Dömsöd, Béke tér 2.)

**A tüdőszűrés a felnőtt lakosság számára
ajánlott vizsgálat!**

A szűrővizsgálat **40 év feletti lakosoknak** évente egy alkalommal továbbra is **ingyenes**. **40 éves kor alatt**, illetve **munkahelyi alkalmassági vizsgálatához a vizsgálat díja 1700 Ft**, mely az **OEP által országosan elrendelt összeg**. Ebben az esetben postázzuk az eredményt egy felbélyegzett válaszboríték ellenében. A befizetés a szűrőállomáson kapható csekken történik. A **14-18 év közötti** gyermekek szűrése **ingyenes**, de **beutaló és szülői beleegyező nyilatkozat szükséges**. A törvény által kötelezetteknek a vizsgálat természetesen ingyenes.

Panasz nélkül is lehet beteg.

A vizsgálat alkalmas a TBC, illetve sok más tüdőbetegség időben történő felismerésére!

Kérjük, a vizsgálatra hozza magával személyi igazolványát, TB-kártyáját, illetve ha van, az előző évi tüdőszűrő igazolást!

Anyakönyvi hírek

Születtek:

Kincses Barbara – Denke József:

SZÓFIA CSENGE

Széchenyi Zsuzsanna – Takács István:

MILOS

Házasságkötés nem volt.

Elhunytak:

Sáfrán József 87 éves

Kiss Istvánné Pallagi Vilma 99 éves

Földvári Imre 64 éves

Az anyakönyvi hírekben megjelenő elhunytak adatai olyan időrendben kerülnek közlésre, ahogyan az elhalálozás helyszínéről beérkeznek hivatalunkhoz a dokumentumok.

Kútfúrás

**110-es csatornacsővel –
garanciával.
06-30-964-0485**

Rendelőintézetek

Szakorvosi Rendelőintézet Ráckeve:

I. épület: Ráckeve, Szt. István tér 17.

Telefon: (24) 519-200

II. épület: Ráckeve, Kossuth Lajos út 30.

Honlap: <https://www.rackeveszakrendelo.hu>

Szakorvosi Rendelőintézet Szigetszentmiklós:

Szigetszentmiklós, Viola utca 1.

Telefon: 24/406-009

A Szigetszentmiklói Rendelőintézet a www.szszi.hu weboldalon érhető el.

Egységes ügyeleti telefonszám
Pest vármegyében:

1830

2024. február 1-től

Felelős szerkesztő: Vass Ilona Györgyi
Felelős kiadó: Dömsöd Nagyközségi
Önkormányzat, Dr. Bencze Zoltán jegyző
Szerkesztőség címe: 2344 Dömsöd, Petőfi tér 6.
ISSN: 2060-2820
e-mail: domsodihirnok@freemail.hu

Lapzárta: november 25.

Kérjük a lapzárta pontos betartását, azon túl beérkező anyagokat, illetve a pdf formátumban küldött cikkeket nem áll módunkban megjelentetni!

Várható megjelenés: december első fele
Az írások és fotók elfogadása nem jelenti azok feltétlen megjelenését!

Rovatvezetők és az újság megjelenésében közreműködők:

dr. Bencze Zoltán, Bucsiné Mózes Henrietta, Budai Szilvia, dr. Csanádi Károly, Csizsárné Stefánovics Kinga Katalin, Földvári Attila, Gerenday Éva, Katona Vivien, Köntös Ágnes, Nemoda-Stiasny Márta, Orbánné Kiss Judit, Tarr-Sipos Zsuzsa, Varga Gézőné, Vargáné Gábor Katalin, Varsányi Antal.
Készült 500 példányban.

Az újság Dömsöd Nagyközségi Önkormányzat támogatásával jelenik meg.

Tördelés: Budai Szilvia

Nyomda: Alto Nyomda Kft.

8000 Székesfehérvár, Irányi Dániel u. 6.

Védőnői Szolgálat

Dr. Székely Zsigmond Egészségügyi Központ, Dömsöd, Szabadság út 46.

I. körzet védőnő: Szöllősy Edit

Telefon: 06 20 489 8835

E-mail: domsod.vedono.t1@dpckorhaz.hu

Ellátási területe: az 51-es főút páros oldala és az attól Apaj felé eső utcák.

II. körzet védőnő: Burján Virág Luca

Telefon: 06 20 489 8834

E-mail: domsod.vedono.t2@dpckorhaz.hu

Ellátási területe: az 51-es főút páratlan oldala és attól Duna felé eső utcák.

III. körzet védőnő: Wudi Evelin területi és iskolavédőnő

Telefon: 06 20 224 5766

E-mail: domsod.vedono.t3@dpckorhaz.hu

Tanácsadási idő: Péntek 8-12

Iskolai fogadóóra: Hétfő 8-10

Ellátási terület: Bercsenyi, Áchim, Seregély, Bartók, Kodály, Előre, Ibolya, Vasút, Bíró és Öregszőlőhegyi utcák, Rizling utca, Présház utca.

A körzetek pontos utcajegyzéke megtalálható a www.gyermekalapellatas.hu/vedonok kereso weboldalon. A várandós és gyermek tanácsadás a védőnőkkel előre egyeztetett időpontban történik.

Háziorvosi rendelés

I. körzet: Dr. Szőnyi Alíz

Dömsöd, Zrínyi u. 8/b

Tel.: 06-20/485-6060, 06-24-435-103

Rendel: hétfő, szerda: 13.00-17.00 óráig
kedd, csütörtök, péntek: 7.30-11.00 óráig

II. körzet

Dr. Székely Zsigmond Egészségügyi Központ
Dömsöd, Szabadság u. 46.

Telefonszám: 06-20-628-9447

III. körzet

Dr. Székely Zsigmond Egészségügyi Központ
Dömsöd, Szabadság u. 46.

Tel.: 06-20-550-0364

Figyelem! Rendelési idő változás!

A III-as körzetben az A és B hét helyett: 2024. február 1-től:

hétfő: 08:00–10:00, kedd: 13:00–15:00, szerda: 08:00–10:00, csütörtök: 14:00–16:00, péntek: 13:00–15:00.

Az orvosi ellátással kapcsolatos változásokról az egészségügyi központ információs tábláján, illetőleg Dömsöd Nagyközség honlapján (www.domsod.hu) tájékozódhatnak.

A szabadságok, helyettesítések a rendelőkben kifüggesztve találhatók.

Gyermekorvosi rendelés

Dr. Székely Zsigmond Egészségügyi Központ
Dömsöd, Szabadság út 46.

Új telefonszám! Tel.: 06-20-259-9647

e-mail: gyerekorvos@domsod.hu

Dr. Szakály Ilona és Dr. Prohászka Rád Imre gyermekorvos

A rendelési időkről az egészségügyi központ információs tábláján, illetőleg Dömsöd Nagyközség Önkormányzatának facebook oldalán tájékozódhatnak.

Figyelem! Szerdai napon normál rendelés nincs! Tanácsadás és csecsemők oltása van! Szerdán csak sürgősségi beteglátásra van lehetőség!!! Sürgősségi kategória pl. a baleset, vagy vérző, fulladásos, eszméletlen beteg. Az orrfolyás, torokfájás, nyomtatvány kitöltése nem igényel sürgősségi ellátást! Ilyen panaszokkal kérjük, másnapra kérjenek időpontot!

A betegevizsgálatra lehetséges telefonon időpontot egyeztetni!

Fogorvosi rendelés: Dr. Stiller Zsolt

Dr. Székely Zsigmond Egészségügyi Központ
Dömsöd, Szabadság u. 42.

Tel.: 06-20-369-6408

Rendelési idő: Hétfő: 09.00–14.00, Kedd: 8.00–13.00 és 14.00–18.00, Szerda: iskola fogászat, Csütörtök: (sürgősségi ellátás esetén dr. Erdey Katalin Dunaharaszti, Damjanich u. 32., tel.: 06-24-260-002), Péntek: 9.00–14.00

MEGHÍVÓ

Szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját a Kluch Rózsa Nagyközségi Könyvtár és a Petőfi Sándor Oktatási és Művelődési Központ közös szervezésében

Jancsó Attila amatőr helytörténész
előadására, amelynek témája:

Borza Nándor református lelkipásztor

Az előadás időpontja és helyszíne:

2024. november 21. 17 óra

Petőfi Sándor Oktatási és Művelődési Központ
2344 Dömsöd Béke tér 1.

250-2025

1775 adventjére épült meg és szentelték fel a Dömsödi Református Templomot. 1776-ban befejeződött a torony építése is.

A templom megépítésének 250. évfordulója alkalmából 2025-ben programsorozattal emlékeznek a gyülekezetre. Ezekre az alkalmakra minden kedves testvérünket szeretettel hívunk és várunk!

Dömsöd Nagytemplomi Gyülekezet Presbitériuma

Köszönetnyilvánítás

„Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam.”
(Pál apostol második levele Timóteushoz 4,7)

Köszönöm mindazoknak, akik részt vettek szerető férjem, édesapánk

ID. KLENÁNCZ JÓZSEF

temetésén, és virággal, koszorúval emlékeztek.

A gyászoló család

Emléke örökké szívünkben él.

Temetői közlemény

Felhívjuk a hozzátartozók figyelmét, hogy akik a dömsödi temetőben 1999-ben vagy korábban váltották meg szeretteik sírhelyét, annak a törvény értelmében – 25 év elteltével – a sírhelymegváltás érvényessége idén lejár. Amennyiben szeretnék azt megőrizni, 2024. december 31-ig újra meg kell váltani.

Ezt a lelkési hivatalban tehetik meg: Dömsöd, Petőfi tér 7.

Hivatali idő: hétfő és csütörtök 9-12 óra. Tel.: 06-24-434-477.

Köszönettel: **Dömsöd-Nagytemplomi Református Egyházközség Presbitériuma**

Vas és Fémhulladék Kezelő Kft.

MOL-os, MOHU-s fémhulladék felvásárlás!!!! Már Dömsödon is!!!

A Vas- és Fémhulladék Kezelő Kft. a 2344 Dömsöd, Ráckevei út 1. alatti telephelyen, a Lomis lmi mellett MINDEN elektromos és elektronikai hulladékot átvesz!

MOL-os koncessziós szerződéssel rendelkezünk, munkanapokon 8-16-ig, szombaton 8-12-ig nyitva tartunk, a MOHU-s lista alapján még fizetünk is a behozott hulladékokért!

Tehát hozhatja a lakosság a mosógépet, mikrot, hűtőt, klímát, bojler, tv-t, monitort, kenyérpírtót, hajszáritót, kisgépet, barkácsológépet, egyszóval minden elektromos és elektronikai gépet, valamint a csomagolási hulladékot, fém edényt, lábost, fazekat, kannát, fém bútort, hintaállványt, ruhaszáritót, akkumulátort!!!!

Természetesen emellett változatlanul piaci áron az építési, bontási hulladékot, például villamos szerelési munkálatokból, csőszerelésből, tetőjavítá-

tásból, szerkezetépítésből, épületgépeszeti munkákból, kerti munkákból, egyéb otthoni építési, javítási, felújítási, barkácsolási munkálatokból keletkező fémhulladékok, megjelenésüket tekintve, pl. csövek, profilok, rudak, rácsok, zártszelvények, betonacélok, lemezek, hengerelt acélok, kovacsoltvas elemek, ereszcsonnák, bádogok, gerendák, kábelek, huzalok, saválló, réz, alu konyhai és fürdőszobai szerelvények, csapok, mosogatótálcák, ólom vízcsövek, radiátorok, kádak, tartályok, kerítésfonat, kapuelemek, oszlopok, vasajtók, vasablakok, hullámlamezek, lépcsők, csúszásgátló lemezek, távtartók fémhulladékaikat is felvásároljuk!!!

Információs telefonszám: 06-30-991-0669

DTKH szállítási rend Dömsöd

Házhoz menő zöldhulladékgyűjtés

	Dömsöd	üdülő
2024. november:	28.	25.
2024. december:	26.	23.

Házhoz menő csomagolási hulladékgyűjtés

	Dömsöd	üdülő
2024. november:	7., 21.	4., 18.
2024. december:	5., 19.	2., 16., 30.

Ügyfélszolgálat és zsák értékesítés

Dömsöd: Petőfi Sándor Művelődési Központ, Béke tér 2.

Ügyfélfogadás: P: 13:00–18:00 óra

Ráckeve: Kossuth L. u. 9. Ügyfélfogadás: P, Szo: 8:00–12:00

DTKH Nonprofit Kft. 2700 Cegléd, Kút u. 5.

Ügyfélfogadás: H: 8:00–20:00, K, Sze, Cs: 8:00–15:00, tel.: 53/500-152, 500-153, e-mail: ugyfelszolgalat@dtkh.hu, honlap: www.dtkh.hu

Örömteli valóság a Négyesfogathajtó Világbajnokságon, Szilvásváradon

Beszélgetés Földvári László egykori segédhajtóval

2024-ben 40 év elteltével ismét Szilvásváradon került megrendezésre a Négyesfogathajtó Világbajnokság. Nekünk dömsödieknek ez rendkívül örvendetes esemény, pörgessük hát vissza az idő kerekét 1984-ig, amikor a világbajnokságot rendező Magyarország 9 fogattal állhatott rajthoz, köztük a dömsödi születésű Sipos Lajossal. A versenyen összesen 12 nemzet 45 fogata versenyzett. Nagy-Britannia színeiben Fülöp herceg, II. Erzsébet királynő férje, aki mindig nagy tisztelője volt a magyar fogathajtásnak. Ezen a világbajnokságon Sipos Lajos fogatával az előkelő ötödik helyet érte el.

Az idei Négyesfogathajtó Világbajnokságot az akkori magyar hősök felvonulásával nyitották meg. A felvonulók közt ott volt Földvári László fogathajtó, Sipos Lajos egykori segédhajtója. Őt kérdeztem:

– **Sipos Lajos az 1984-es világbajnokságon ötödik helyezteként nagyon előkelő helyezéssel zárta a versenyt. Hogyan vezetett idáig az út?**

– Mikor 1984 tavaszán Szilvásvárad bejelentette, hogy ott lesz náluk a Négyesfogathajtó Vb., akkor 9 fogat állhatott rajthoz hazánkból, mert a rendező ország mindig ennyit indíthat. Megkezdődött a válogatás, öt verseny volt előtte, amiből az eredmények szerint kialakult az a 9 fő, akik indulhattak a vb-n. Sipos Lajos 9.-ként került be a csapatba. Az országot képviselve csapatban hajtott: Bárdos György, Fülöp Sándor, Juhász László, egyéni versenyzők: Bálint Mihály, Bozsik József, Fintha Gábor, Krizsán Sándor, Muity Ferenc és Sipos Lajos. Így alakult ki a mezőny.

– **Nagy dolog volt ez a falu számára, hogy dömsödi fogat is bejutott a világbajnokságra?**

– Igen! Fölemelte a fejét mindenki, hogy ezen a kis településen egy ilyen fogatot tudott a Lajos előállítani. A tsz patronálása nélkül nem sikerülhetett volna, hisz nem kevés anyagi áldozatot vont maga után a felkészülés, és amit meg kell említenem, hogy mi ott 8-10 lóval dolgoztunk 3-4 éven keresztül, mire idáig eljutott a fogat. Minden nap dolgoztunk a lovakkal, cserélgettük, próbálgattuk, hogy melyik ló hová való. Így alakult ki, hogy a válogató versenyekre melyik 6-7 ló jön velünk. Mikor bekerültünk a válogatott keretbe, ezzel a 7 lóval levonultunk Űszög-pusztára, és 8 héten át Töplér István és Jávör György edzettek bennünket. Dél előtt és délután is hajtottuk a lovakat, az edzők pedig pontos utasításokat adtak, hogy miket kell csinálni, melyik lovat hová fogjuk be. Így állt össze úgy a fogat, a kiválogatott 5 lóval, mivel a versenyre csak 5 lovat lehetett nevezni, hogy egyéni 5. helyezettek tudtunk lenni.

– **Mi határozta meg, hogy ki legyen a segédhajtó?**

– Az határozott, hogy ki volt az, aki tavasztól fogva egész nyáron át foglalkozott a fogattal. Nemcsak az öt lónak kellett összeszokni, hanem a hajtónak és a két segédhajtónak is, és nagy összhangban kellett dolgozni embernek, lónak egyaránt. A Lajos engem és a Kovács Lacit kért meg, hogy segítsünk neki. A felkészülés alatt nagyon sokat tanultunk edzőinktől.

Mikor vége lett az edzőtábornak, fölpakoltuk a teherautóra a lovakat, a felszerelést, és utaztunk Szilvásváradra. Ott 4-5 nap kellett, hogy a lovak megszokják a hegyi levegőt és a terepet. Erre az alföldi síksághoz szokott jószágoknak különösen nagy szüksége volt, hogy a talajszint-különbséget a lovak izmai bírják.

– **Hogyan zajlott a verseny?**

– Az első nap pénteken volt a díjhajtás, ahol egy tízperces kötelező díjhajtó programot kell hajtani: a pontozók figyelték a lovak idomítottságát, mozgáskultúráját, az összhangot hajtó és lovak közt, a segédhajtók meg a fogat ápoltságát, a tisztaságot és a lovak patkolását. Második nap szombaton jött a maraton hajtás, ott a hegyekben 22-23 km-en keresztül. Az kemény feladat volt a négy lónak is és a három ember számára is,

akik fönt ültek a kocsin. A lovak nagyon jól bírták a terhelést, visszaadták a beléjük fektetett nyolc heti munkát. Meg is volt az eredmény! Vasárnap a harmadik versenyszám az akadályhajtás, mi délután 2-kor indultunk. A befogással csúsztunk egy órát, aminek a Lajos nem örült, de mikor beérkeztünk a célba, a lelátón ujjongtak az emberek, mert mi voltunk az elsők, akik hibátlan hajtottunk. Az akadályhajtásban negyedik lettünk, és így jöttünk fel egyéni összetettből ötödik helyre. Fontos momentum a versenynek, hogy minden nap végeztek alapos állatorvosi kontroll vizsgálatot. Ilyenkor 4-5 orvos is figyeli a lovakat sétálva, befogva, hogy nem sánta-e valamelyik, a maraton hajtás szakaszai közben a lovak pulzusát is mérik, és hogy mennyi idő alatt áll vissza a tüdő a normális légzésre. Ilyenkor van egy pici pihenő is.

– **Most 40 év elteltével nézőként készült a Négyesfogathajtó Világbajnokságra, de aztán történt egy kis csavar az eseményekben...**

– Igen, kb. három éve készültünk a családommal erre a különleges jubileumi vb-re, hogy jövünk és megnézzük. Januárban megvettük a jegyeket, és a szállást is lefoglaltuk. Közben Sipos Lajos felkérését kapott a szervezőktől, mert annak idején Ő hajtott. Úgy szervezték most meg Szilvásváradon a Négyesfogathajtó Világbajnokságot, hogy a szervezők meghívták azokat a hajtókat, akik annak idején versenyeztek. Még arra is külön odafigyeltek, hogy mindegyikük olyan kocsin és lovakkal vonulhasson végig a megnyitó ünnepségen, mint annak idején 1984-ben. Mivel Sipos Lajos egészségügyi okok miatt nem tudott elmenni, de szinte a kezdetek óta együtt dolgoztunk, engem kért meg arra, hogy menjek el és képviseljem Őt. Így kerültem segédhajtóként a küzdőtérre egy olyan kocsin és lovakkal, amilyenekkel 1984-ben is versenyeztünk.

Debrecen mellől hoztak négy szép kisbéri sárgát, és én azon a kocsin ültem díszvendégként, a dömsödi TSz-t és Sipos Lajost képviselve. A felvonulókat név szerint említették meg.

A szervezők arra is figyeltek, hogy egy helyen legyünk mindannyian elszállásolva, akik annak idején a vb-n versenyeztünk. El kell mondjam azt is, hogy én ezeket az embereket ismertem, köztük nőtem föl, és ők is ismertek engem. Jó alkalom nyílt a közös beszélgetésre, és természetesen sikerült telefonvégre kapni Sipos Lajost, aki pár szót váltott egykori versenyzőtársával, Krizsán Sándorral.

Szép gesztus volt, hogy a jubileumi alkalom kapcsán különleges emléklakettet vehettünk át a Magyar Lovasszövetség elnökétől és az Állami Ménesgazdaság vezetőjétől.

– Beszéltünk már arról, hogy a Vb-n három versenyszám van: díjhajtás, maratonhajtás és az akadályhajtás. Melyik áll Önhez a legközelebb?

– Talán a maraton. Lovat, embert egyaránt próbára tesz ez a versenyszám. A világversenyen volt is egy kis baki a kijövetelnél, mert mérlegelni kellett, hogy az utunkban levő vadrózsa bokor előtt kanyarodjunk-e, ami ugyan rövidebb, vagy mögötte, ami kicsivel hosszabb. Végül arra gondoltunk, ahogyan a helyzet adja, majd úgy megyünk. Olyan jó erőben voltak a lovak, és nagy lendülettel jöttek ki az akadályból, hogy a Lajos azt mondta, kapaszkodjatok, megyünk a szűkön. A bal első ló beleszaladt a rózsabokorba és eldőlt. Akkor le kellett szállni, kisegíteni a lovat a bokorból... És még akkor is olyan erő és lendület volt a fogatban, hogy pillanatok alatt lezajlott ez az egész és mentünk tovább.

Rendkívül színvonalas szervezés volt akkor! Emlékszem, hogy a bálbolnai harsonások ébresztették Szilvásvárad lakóit, este tízkor pedig ők fújtak takarodót.

– Most is versenyeznek?

– Korábban a Klenáncz Méhészet lovaival versenyeztem és a Magyar Hajtó Derbyn harmadik helyezést értem el, valamint kétszer lettem Közép-Magyarország legjobb kettesfogathajtója. Jelenleg nem versenyzek.

– Vannak-e Dömsödön fogathajtók?

– Inkább hobbi szinten foglalkoznak a fogathajtással. Egyes és kettes fogatok vannak, akik ezt művelik, azok a fogathajtás hagyományát tisztelik, azért csinálják. Ez egy rendkívül költséges hobbi, mert hiszen a ló is drága, és annak naponta kell a takarmány. A felszerelés, a szerszám és a koci is súlyos pénzekbe kerül. Elgondolkodtató nagyon.

– Otthon az istállóban vannak-e lovai, ha igen, milyenek?

– Igen! Ló mindig van az istállóban és az udvaromban, de a munkahegyemen is lovak közt vagyok. Itthon eddig a magyar félvért és a nóniusz fajtákat részesítettem előnyben. Most váltottam lipicaira. Jelenleg kettő hároméves csikóval dolgozgatok. Két hete egy szüreti felvonuláson mutatkoztak be. Nagyon meglepő volt, hogy a zenekar szinte a csikó fülébe húzta a muzsikát, a kislány meg előttük táncolt, és a lovak meg se mocantak. Álltak nyugodtan és nézték a műsort, mint egy ember. Nekem meggyőződésem, hogy a ló viselkedése elsősorban a tanításon múlik. Fontos, hogy legyen hozzájuk elég türelem a tanítás során, meg persze később is! A lóval mindig van dolog és feladat.

– Honnan a ló iránti szeretet, a vonzalom?

– Anyai nagypapámtól kaptam. Ez a vonzalom egyben súlyos függőség is, mert aki szereti, csak az csinálja! És ezt szeretni kell!

Köszönöm a válaszokat!

Vass Ilona

Október 23. képekben

Dömsödi Művészeti Napok képekben

Fotó: Vass